

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ятнадцята

Стенограма пленарного засідання

30 червня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ятнадцята

Стенограма пленарного засідання

30 червня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 30 червня 2023 року)

Частина п'ятнадцята

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...5
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України:	
«Про внесення змін до Митного кодексу України щодо підтримки діяльності з охорони людського життя на морі відповідно до міжнародних договорів України»	...6
«Про внесення змін до статті 197 Податкового кодексу України щодо підтримки діяльності з охорони людського життя на морі відповідно до міжнародних договорів України»	...9
Внесення змін до деяких законів України щодо роботи комітетів Верховної Ради України	...11
Прийняття рішення про невідкладне підписання прийнятого Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо роботи комітетів Верховної Ради України» та негайне направлення його на підпис Президенту України	...13
Прийняття рішення про зняття з порядку денного розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва»	...13
Заява депутатської фракції «Європейська солідарність» та депутатської групи «Партія «За майбутнє»	...14

Внесення змін до:

Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану	...14
деяких законів України щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи України	...52
деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва	...53
Заява депутатської політичної партії «Слуга народу»	...53
Інформація про вихід народного депутата України Мінька С. А. зі складу депутатської групи «Партія «За майбутнє»	...55

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
30 червня 2023 року, 12 година 19 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег поважати прийняте українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного із вас.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, вже 17-й місяць триває широкомасштабна загарбницька агресія російської федерації проти України. Український народ і його героїчне військо продовжують рішуче відстоювати суверенітет України, наші демократичні цінності і право самостійно обирати свій шлях розвитку. Вічна шана і слава всім захисникам і захисницям України, які щодня кладуть своє життя, здоров'я на вівтар свободи в боротьбі за незалежність і територіальну цілісність України!

Я прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх наших героїв, які віддали своє життя за Україну та її перемогу, а також усіх мирних громадян, що загинули від рук російських окупантів.

(Хвилина мовчання).

Дякую, прошу сідати.

Шановні народні депутати України, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань прошу провести

сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 248.

Проголосували: за – 248, проти – 5, утрималося – 4. Усе, як завжди.

Шановні колеги, я ще раз звертаюся до всіх колег із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам наданий. Переходимо до їх розгляду.

Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо постачання морських пошуково-рятувальних суден, оснащення і обладнання для проведення операцій з пошуку і рятування людей на морі відповідно до міжнародних договорів України» ([№ 8139](#)) та альтернативні до нього законопроекти: [№ 8139-1](#), [№ 8139-2](#), [№ 8139-д](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 218.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, одразу два – за, два – проти? Тоді прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність») «Європейська солідарність» однозначно підтримуватиме цей законопроект, тому що все, що зміцнює Збройні Сили України, повинно бути однозначно підтримано всіма народними депутатами і суспільством.

Але сьогодні я хотіла б підняти інші питання у цьому контексті. Ми даємо добро на розмитнення і безперешкодне ввезення закордонних катерів і водночас

знищуємо, точніше моновлада знищує вітчизняного виробника, зокрема завод «Кузня на Рибальському». Також це стосується й інших вітчизняних виробників, які виробляють військову продукцію для Збройних Сил України.

Нагадую, що ті катери, за які так довго судилися, які визнавали неякісними, за які репресовували конструкторів, виробника – «Кузню на Рибальському», в момент вторгнення раптово стали абсолютно якісними, всі були зараховані до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Їх нещадно експлуатували, потім вони були знищені московськими обстрілами біля острова Зміїного та Одеси, а тепер держава вимагає від підприємства компенсацію, виявляється, за нанесену їй шкоду, за втрату катерів. То, перепрошую, хто є ворог в нашій державі? «Московська федерація»? Ні. Офіційно для Української держави раптово ворогом став її виробник – завод «Кузня на Рибальському».

Це стосується і замовлень «стугн» і «корсарів», яких не треба Міністерству оборони, бо воно замовляє «конкурси» і «фаготи», які набагато нижчої якості і в два рази дорожче «стугн» і «корсарів», які мають кращу дію.

Тому, шановне товариство, мені дуже хотілося б, щоб зараз ми зацентувалися на підтримці вітчизняного виробника, на розвитку української оборонної промисловості, на створенні робочих місць, на зміцненні Збройних Сил України силами України, а не на розкраданні (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Прошу передати слово Юлії Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Клименко. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги, цей і наступний законопроекти ми будемо підтримувати, оскільки їхні норми дозволяють зняти податки і мито на ввезення катерів, необхідних для морської охорони. Але, якщо вже в нас морська тема, давайте подивимося на неї в цілому – для чого використовуватимуться ці катери. Хочу звернути вашу увагу, що на морі, на жаль, процвітає корупція, причому практично в усіх органах, які опікуються як морською охороною, так і безпекою – взагалі морським бізнесовим крилом.

Колеги, море вимагає реформування, дипломування моряків, бо там так само є великі проблеми. Незважаючи на те, що 1,5 року тому ми прийняли законопроект, все це блокується на рівні судів, виконавчої влади. Тому море у нас

заблоковано не тільки росіянами, а й нашими, доморощеними, корупціонерами. Так, нам потрібні імпорتنі катери, які завозитимуться без сплати мита і податків, але давайте дивитися, як ми далі будуватимемо наш флот, наші катери, охоронятимемо наше море, як ми працюватимемо на морі без корупції, хабарництва, здирництва, яке там цвіте краще ніж Дніпро зараз. Давайте займемося цими реформами більш системно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, завершальний виступ Нестор... А, ще буде Цимбалюк, так?

Отже, Нестор Іванович Шуфрич, 2 хвилини, потім – Цимбалюк Михайло Михайлович, 1 хвилина, і голосуємо.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги, про що йдеться? Мова йде про відповідні поставки спеціальної продукції за умовами міжнародних договорів, укладеними уповноваженими органами України. Мова йде, в тому числі і про рятувальні кораблі, які терміново потрібні, але будувати їх одразу ніхто не може, тобто миттєво ми їх не отримаємо від вітчизняного виробника. Хоча при чому тут вітчизняний виробник? Спеціальні спецзасоби, які зараз допомагатимуть, ми розуміємо, кому, не мають обкладатися додатковими податками. Тобто, якщо ми цей законопроект не приймемо, то виходить, держава обкладатиме податками сама себе. Це ж поставки не комерційні, а для нашої держави, для забезпечення роботи наших рятувальників.

Тому, я вважаю, цей законопроект необхідно прийняти, а все решта, як кажуть, – від лукавого.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка. Після цього будемо голосувати.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні пане Голово, президіє, народні депутати! Фракція «Батьківщина» однозначно підтримає в першому читанні за основу цей важливий законопроект. Ми переконані, що потрібно звільняти від мита всі ті товари, обладнання, що стосуються морських суден, підготовки та оснащення команд, які працюватимуть в цих підрозділах.

Проте дуже важливо, щоб до другого читання Кабінет Міністрів надав нам податкові коди, за якими ввозитиметься це обладнання. Ми маємо поставити

запобіжник, щоб під цю марку не завозилися товари за іншими кодами, які не стосуються предмета розгляду цього законопроекту. Ми впевнені, що потрібно підтримувати наші морські сили і ті команди, які здійснюватимуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо підтримки діяльності з охорони людського життя на морі відповідно до міжнародних договорів України» ([№ 8139-1](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 197 Податкового кодексу України щодо підтримки діяльності з охорони людського життя на морі відповідно до міжнародних договорів України» ([№ 8176](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, давайте два – за, два – проти. Прошу записатися.

Культенко Артем Валерійович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КУЛЬТЕНКО А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Андрію Мотовиловцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Мотовиловець. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, важливий день, важливе голосування. Ми просимо підтримати цей законопроект і перейти до розгляду головного проекту закону порядку денного [№ 8401](#).

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кубів Степан Іванович, фракція «Європейська Солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово, прошу передати слово пані Ірині Фріз. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірина Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги, ці два законопроекти взаємопов'язані. Протягом останніх років ми не втомлюємося дякувати і світу, і нашим міжнародним партнерам за підтримку України в ці тяжкі часи. Наразі ми маємо ситуацію, хто б що не казав, щодо звільнення від мита імпортованої продукції, яка ставить у нерівні умови національного виробника. І тут я підтримую попередніх виступаючих, які наголошували на необхідності контролю за ввезенням цієї продукції і використанням.

Також ми хотіли б говорити про те, що, якщо постійно будемо стояти з протягнутою рукою і очікувати на допомогу, а не розвиватимемо вітчизняну галузь, зокрема суднобудівну, ми ніколи не побудуємо свою морську безпеку, яка залежатиме виключно від держави і працюватиме на державу.

Станом на зараз штрафи до підприємств суднобудівної галузі сягають 1 мільярда, які накопичені не за вини підприємств, а через те, що замовник – держава, зокрема Міністерство оборони, не сплачувала вчасно і не забезпечувала розмитнення складових та запчастин, щоб підприємства виконували контракти і замовлення, за якими укладено угоди з Міністерством оборони. Це є неприпустима річ, яка насамперед стосується лідера суднобудівної галузі – заводу «Кузня на Рибальському». Потрібно припинити заробляти на імпорті продукції, яку можемо виробляти самі, і дати можливість нам стати на ноги і бути імпортонезалежними.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершальний виступ – Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Після цього будемо голосувати, шановні колеги.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні пане Голово, народні обранці! Дорогий український народ! Країна знаходиться в стані війни, важкого випробування, і будь-які речі, які допоможуть відважним українцям здобувати

перемогу, однозначно повинні завозитися на нашу територію без ввізного мита, за спрощеним оподаткуванням. І це правильно. Мова йде не лише про катери і судна, а й про винищувачі, яких ми чекаємо від міжнародних партнерів, які потрібні для нашого успішного контрнаступу і перемоги.

Також важливо сказати і про автомобілі для наших військових. Ви знаєте, що протягом минулого року кожен військовий автомобіль було забезпечено автомобілями, так званими джипами, які дуже потрібні майже кожному військовослужбовцю. Усі їх неможливо поставити на баланс військових частин, а військовослужбовці хочуть мати автомобілі і законно на них пересуватися. Тому ми також маємо розглянути законопроект, яким дозволяється нульове розмитнення авто для військовослужбовців. Це правильний, справедливий крок назустріч нашим найвідважнішим. Вони мали б можливість завозити без сплати мита і податку ті автомобілі, які їм потрібні, і правильно їх використовувати для здобуття нашої перемоги. Зробіть цей крок назустріч нашим військовослужбовцям.

Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Зараз – Железняк, і після цього – голосуємо. Тому прошу підготуватися до голосування.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, мені здається, колега Мотовиловець не всі аргументи озвучив, тому прошу передати йому слово для продовження промови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярославе Івановичу, у вас все? Дякую за ваш виступ.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Я прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 197 Податкового кодексу України щодо підтримки діяльності з охорони людського життя на морі відповідно до міжнародних договорів України» ([№ 8176](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний законопроект ми домовилися на засіданні Погоджувальної ради розглядати без обговорення.

Депутатські фракції та групи Верховної Ради України дев'ятого скликання відповідно до статей 50, 96 Регламенту Верховної Ради України звернулися до мене з листом щодо необхідності невідкладного розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо роботи комітетів Верховної Ради України» ([№ 9440](#)) на пленарному засіданні 30 червня 2023 року та застосування процедури *ad hoc*. Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп погоджено невідкладний розгляд цього питання.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо роботи комітетів Верховної Ради України» ([№ 9440](#)). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення невідкладним проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо роботи комітетів Верховної Ради України» ([№ 9440](#)), скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до нього до початку розгляду питання та його розгляд на сьогоднішньому пленарному засіданні. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про обговорення законопроекту № 9440 за скороченою процедурою. Прошу голосувати. Перепрошую, не треба скорочену, бо ми домовилися, що без обговорення. Це помилка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо роботи комітетів Верховної Ради України» ([№ 9440](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо роботи комітетів Верховної Ради України» ([№ 9440](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу, вам слово.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, враховуючи стислі терміни, пропоную дати доручення Голові Верховної Ради невідкладно підписати щойно прийнятий

у цілому Верховною Радою законопроект [№ 9440](#) та негайно направити його Президентові України на підпис.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євтушок – з процедури. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово, я звертаюся до вас. Позиція нашої фракції послідовна, ми просимо вас провести нараду з головами комітетів, адже наша державницька позиція – працювати в режимі офлайн, а не онлайн, як зараз. Я прошу вас, щоб ми ключові законопроекти, які стосуються оборони, освіти, соціальні законопроекти, де кожна цифра впливає на життя громадян України, розглядали з таблицями в режимі офлайн, на засіданні комітету, а не онлайн, сидячи в машині. Прошу вас зібрати голів комітетів і провести нараду, з тим щоб повернути роботу парламенту. Це принципова позиція «Батьківщини».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Шановні колеги, я можу попросити Олександра Сергійовича провести таку нараду. Думаю, він збере всіх і організує це все.

Дякую.

Мотовиловець – з процедури. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Прошу розглянути можливість щодо зміни розгляду, а саме зняття з порядку денного розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва» ([№ 8290](#)) у зв'язку з тим, що його, як ми дізналися, хочуть заспамити поправками (150 поправок) для підтвердження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зрозуміло, так? Андрій Вікторович пропонує зняти з порядку денного розгляд законопроекту [№ 8290](#).

Ставлю на голосування пропозицію Мотовиловця. Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, до мене надійшла заява від депутатської фракції «Європейська солідарність» і депутатської групи «Партія «За майбутнє» з вимогою про оголошення перерви з заміною на виступ.

Хто виступатиме? Сергій Алексєєв, так? Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ С.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, на превеликий жаль, змушений констатувати факт, що в Україні відновилися політичні переслідування, які, на жаль, реалізуються через ДБР та СБУ, які мають займатися російськими агентами, а не вночі вриватися до опозиційних депутатів. Я вийшов на цю трибуну, щоб відповісти на всі запитання максимально відверто.

Мова йде про справу, яку юридична компанія «Алексєєв, Боярчуков та партнери» веде вже понад два роки. Фігурантом справи є наркозалежна людина (до речі, громадянин Німеччини), яка чекає на екстрадицію до Німеччини за торгівлю наркотиками, слабкі позиції якої ДБР і СБУ використали в обмін на прихисток в Україні від кримінального переслідування в Німеччині.

Хочу підкреслити, що кошти були отримані для мого колишнього партнера, адвоката (на жаль, саме в цей день помер його батько), в рамках договору з юридичною компанією. Можу вас запевнити, що про хабар не йдеться навіть в обвинуваченні. Натомість мені намагаються інкримінувати шахрайство, що не витримує жодної критики, оскільки це була оплата майже дворічної праці адвокатів. Зараз я чесно дивлюся вам в очі і роблю все, щоб захистити свою честь і гідність. Вважаю це політичним переслідуванням.

Дякую за увагу, розраховую на розуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» ([№ 8401](#)).

Я запрошую Данила Олександровича на трибуну.

Шановні колеги, ми домовилися що будуть виступи від фракцій «Європейська солідарність», «Батьківщина», можливо ще хтось наполягатиме на розгляді поправок (*Шум у залі*).

Дмитре Олександровичу, ми вже почали розгляд питання. А що ви хочете, Дмитре Олександровичу? З процедури?

Разумков – з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу, я звертався до вас з листом про те, що згідно з нормами діючого Регламенту таблиця поправок до законопроекту, який готується до другого читання, повинна бути надана народним депутатам за 10 днів до пленарного засідання. Я розумію, що є різні питання, є декілька поправок, і ми йдемо на співпрацю, розглядаємо ці питання в залі Верховної Ради України. У даному разі, таблиця нараховує 2 тисячі поправок. Сьогодні розглядати цей законопроект, м'яко кажучи, алогічно, оскільки засідання комітету було о 10.00. Як можна опрацювати 2 тисячі поправок? Тим більше, таблиця з'явилася два дні тому.

Тому я вас дуже прошу зняти це питання з розгляду. Поставте цю пропозицію на голосування, і якщо вона набере необхідну кількість голосів, перенесемо згідно з Регламентом розгляд цього законопроекту, якщо – ні, розглядайте на своє бачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, по-перше, ми вже почали розгляд питання, і його зняття з розгляду не відповідає нормам Регламенту, по-друге, щоб вносити такі пропозиції, треба, як мінімум, слідувати цій логіці.

У мене тут є велика довідка щодо тих законопроектів, які ставилися вами як Головою Верховної Ради України за один, два дні, в день пленарного засідання. Тому давайте виходити з того, що зараз цим законопроектом ми маємо допомогти фінансовій системі України. Дякую.

Переходимо до розгляду питання.

Запрошую на трибуну Данила Олександровича. Зараз у нас виступи від фракції «Європейська солідарність» по 5 хвилин. Починаємо.

Федина Софія Романівна. Будь ласка, 5 хвилин.

ФЕДИНА С.Р. Дякую. Насправді цей законопроект викликав настільки величезну бурю в середовищі підприємців, що якби ви чули, які прокльони лунають на адресу і голови комітету, який зараз стоїть на трибуні, і Верховної Ради, і моноvlади, ви напевно здивувалися б, бо таких слів ви ще не чули. Підприємці наголошують, що законопроект № 8401 у своїй первісній редакції був спрямований на абсолютне знищення малого бізнесу в Україні. Мені прикро, що дуже важко іде переговорний процес, важко корелюються і коригуються ці всі норми, тому що не чути підприємців, не розуміти бізнес, не хотіти, зрештою,

наповнити казну – це треба бути абсолютно відвертим зрадником української держави.

Нам наголошують, що законопроект № 8401 є критично необхідним для того, щоб наповнити державний бюджет. Але, товариство, знищуючи бізнес, зачищаючи ФОПів, ми наповнимо бюджет? А чи знаєте ви, що у 2021 році держава постаралася і знищила півмільйона ФОПів, які були змушені закритися не тільки через обставини, які були, а й через тиск з боку держави – офіційні структури робили все можливе, щоб малий бізнес і підприємці не могли вести свою діяльність.

Мені дуже прикро, що вчора на нараді щодо цього законопроекту (я прошу колег послухати, а ФОПівців зафіксувати і звернути увагу) домовилися зняти перевірки, полегшити ситуацію для юридичних осіб, а ФОПів подавали як відверте зло, тому що, виявляється, вони винні в корупції в Україні. Їх звинуватили в тому, що через них великі роздрібні мережі типу будівельних супермаркетів оформляють свій товар. І замість того, щоб вирішити це питання з великими мережами, розробити механізм, як можна убезпечитися саме від такого способу ухилення від податків, держава на чолі з Мінфіном і комітетом чомусь вирішує відновити нападки саме на ФОПів. Якщо ви думаєте, що перевірки, відстрочення введення РРО до 1 жовтня – це добре... Насправді вам знову треба було б говорити безпосередньо з людьми, які платять податки, які не проти повернутися до тих самих 5 відсотків, але просять дати їм можливість створювати робочі місця, кормити свої сім'ї. Зрештою, тільки ідіот може не розуміти, що малий бізнес – це так само основа української держави.

Товариство, а чи ви в курсі, що на сьогодні ми маємо близько 8 мільйонів людей, які покинули українську державу, серед яких багато і підприємців? Звичайно, депутатам і голові комітету глибоко на все начхати, бо ведуть свої кулуарні переговори. Насправді людей із тих, хто виїхав, дуже мало повернеться, як мінімум, найближчим часом, їхні підприємства або закрилися через їх виїзд, або були знищені через московську агресію.

Ми зараз можемо говорити про реалії, що населення України через все, що відбувається, драстично зменшилося. І зараз знищують той прошарок українського суспільства, який може своїми зусиллями, без підтримки держави, створювати робочі місця, наповнювати бюджет, мати можливість виживати, залишатися в Україні.

До речі, хотіла б всім тим, хто зараз хоче відновити перевірки і штрафи для ФОПів, нагадати, що саме вони гарують, допомагаючи Збройним Силам України. Перші місяці вторгнення вони взагалі працювали без власного прибутку, щоб забезпечити бригади, підрозділи, а зараз їх роблять винними в тому, що моновлада займається мегакорупцією в українській державі.

Ви питаєтеся, де можна взяти гроші, якщо не в підприємців, не в бізнесу. А, може, ви почнете розглядати справу щодо вкрадених через Міністерство оборони 9 мільярдів? А може ви почнете розглядати справу про яйця по 17 і яблука по 50? А може ви згадаєте, як учора, улюлюкаючи, гиготючи, провалили

виділення 90 мільярдів гривень для Збройних Сил України? Звичайно, вам вигідніше набити власні кишені. Але ми маємо зараз численні звернення рад із різних областей України, і тому я казала б мажоритарникам «Слуги народу», приїхавши на округ...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка, 5 хвилин.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, дуже непроста ситуація, тому що в березні 2022 року, коли приймали різні рішення на період воєнного стану, влада припустилася помилки, казала про те, що ці зміни діятимуть протягом всього воєнного стану. І абсолютно очевидно, що всі планують ведення бізнесу, всі сконцентрувалися на тих фінансових моделях, які були закладені тут нами, народними депутатами. Щоб ви добре знали, лише наша непослідовність і часта зміна податкового законодавства стримує, в тому числі й іноземні інвестиції, які могли б працювати в Україні.

Звичайно, український інвестор вже пристосований до того, що йому можуть піднести сюрприз у будь-який момент. Але, як стало очевидно, підприємці як малого, так і великого бізнесу не погодилися з тиском правоохоронної, податкової системи на їх діяльність. Це з'явилося не сьогодні, а існує вже протягом останніх двох років і набрало таких обертів, що, зазвичай, ті, які мовчали і ніколи не говорили, особливо на зустрічах з Президентом, відкритої інформації, вчора не втрималися і висловили свою думку, що більше терпіти це свавілля в країні не можна. Але, на жаль, Президент не в курсі справи, хоча, я ще раз повторюю, це ситуація не останніх місяців війни, вона почала розвиватися раніше, і дуже прикро було бачити і сприймати інформацію, що Президент комусь щось обіцяє, не знаючи про те, що насправді створено новий єдиний орган, відповідальний за боротьбу з економічними злочинами, що улюлюкаючи в залі, був прийнятий неякісний проект закону, що робота імплементується взагалі в спосіб, який був зазвичай прийнятний для податкової міліції, а не для єдиного органу з боротьби з економічними злочинами, що всі правоохоронні органи продовжують виходити на перевірки з економічних питань, навіть з податкових питань, що ніде нічого не змінилося. Це все свавілля довело бізнес до того, що на зустрічі з Президентом вже просто наполегливо говорили, щоб дали можливість залишитися працювати в Україні.

Про зустріч ми ще поговоримо, бо наріжним каменем є те, що, як завжди, дрібний і малий бізнес не представлений. Як на мене, це наша найбільша помилка, тому що, коли підприємства навіть середнього бізнесу не змогли працювати в перші місяці війни, саме ФОПи продовжували здійснювати діяльність, саме

вони всі свої матеріальні запаси доклали в різні місця для спільної допомоги і спільного захисту країну. І ми зараз не враховуємо ту жертвність, яку вони свого часу робили і продовжують робити.

Щодо проекту закону. Викладення його норм у першій редакції і зараз – це справді дві великі різниці. Стосовно дрібного бізнесу, як завжди, в них немає адвокатів, немає ніякого захисту. І тут мали б спрацювати податкова служба, яка повинна надати інформацію, наш комітет, який продовжує ставитися до фізичних осіб – підприємців зневажливо, в якому ніколи не звучить питання стосовно них. Слава Богу, вдалося зробити для підприємців якісь пом'якшуючі норми, але основне залишилося.

Я хотіла б вам озвучити цифри. Якщо комусь здається, що це ні про що, то скажу, що в нас на 1 червня 2023 року із 2 мільйонів фізичних осіб – підприємців за спрощеною системою працює 1,5 мільйона, із них першої і другої груп – 764 тисячі. Це робочі місця цих людей, я не беру вже третю групу. І ви хочете сказати, що вони заслуговують на повагу менше, ніж ті, які створили 200-300 робочих місць?! Та велика шана і повага таким юридичним особам. Подивіться, 1 мільйон людей, які самі створили для себе робочі місця, а ми не можемо для них зробити умови, щоб вони продовжували працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Ніно Петрівно, ви ще наполягали на врахуванні поправок. То їх зараз ставити на голосування? Чи ви вже їх обговорили?

Я не бачу Ніни Петрівни. Будь ласка, увімкніть мікрофон Ніни Петрівни.

ЮЖАНІНА Н.П. Я наполягаю на врахуванні декількох своїх поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Називайте номери поправок.

ЮЖАНІНА Н.П. Зараз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо зараз, можемо...

ЮЖАНІНА Н.П. Тоді почекайте. Нехай хтось виступить, а я підготуюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хто наступний?

Артур Герасимов. Будь ласка, 5 хвилин. А Ніна Петрівна тим часом згадає номери своїх поправок.

Колеги, підготуйтеся, через 5 хвилин будемо голосувати по поправках.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, щоб не втрачати час, майже всі поправки, які подавала «Європейська солідарність»,

стосувалися покращення законопроекту, а у виступах представників нашої фракції в залі парламенту наголошувалося на тому, що норми цього законопроекту можуть погіршити і так нелегке становище українського бізнесу.

Згідно з результатами опитування Європейської бізнес-асоціації (цитую): «Малий та середній бізнес все більше відчуває на собі негативний вплив економічних наслідків російської агресії. За останні півроку в малого, середнього бізнесу суттєво зросли втрати, спричинені війною. Крім цього зростає відсоток підприємств, які не мають достатніх фінансових ресурсів, що розхитує фінансову стійкість малого бізнесу».

Окрім цього, у квітні 2023 року національний проект Дія. Бізнес, *Advanted Group* за підтримки Мінцифри, Мінекономіки, Мінфіну завершив дослідження стану та потреб малого та середнього бізнесу за рік повномасштабної війни. Було аналізовано індекс активності бізнесу. Так от дані цього індексу свідчать про втому бізнесу від невизначеності і бажання інтенсифікуватися не від покращення економічної ситуації, а від того, що зараз є повна невизначеність з тим, що чекає бізнес.

Наведу цікаві дані цього дослідження. За результатами 2022 року 32 відсотки підприємств повністю або майже повністю зупинили роботу. Якщо говорити про результати бізнесу в 2022 році, то у 83 відсотків підприємств обсяги робіт зменшилися. Ви просто вдумайтеся в ці цифри!

Середньозважений очікуваний показник оборотів бізнесу в 2023 році проти 2022 року знизився з 10 відсотків (оцінка, отримана в лютому 2023 року) до менше 2 відсотків (оцінка, отримана в квітні). А що ж сталося у лютому – квітні? Знову тиски на бізнес. Не бачать перспектив понад 20 відсотків підприємств. Вказується, що бізнес не працюватиме або працюватиме на рівні 5-50 відсотків від оборотів попереднього року.

А що ж заважає бізнесу відновлюватися? Звичайно, ми розуміємо, насамперед війна, відсутність достатньої кількості платоспроможних клієнтів, непрогнозованість розвитку ситуації в Україні та на внутрішньому ринку (ключове – внутрішній ринок), непередбачувані дії держави, що можуть погіршити стан бізнесу, перешкоди з боку регуляторних та фіскальних органів. Але водночас, я завжди про це казав, бізнес соціально відповідальніший ніж влада – понад 90 відсотків підприємств наразі залучені до допомоги країні під час війни, зокрема 65 відсотків допомагають Збройним Силам України.

А зараз увага! Данило Олександрович відповів на моє запитання, сказав, що жодних проблем з блокуванням податкових накладних немає. Так от дослідження, яке проводилося за підтримки Мінцифри, Мінекономіки і Мінфіну, говорить, що близько 50 відсотків підприємств (зростання порівняно з лютим на 10 відсотків) стикнулися з проблемою блокування податкових накладних. У мене дуже багато конкретних випадків, але через брак часу я потім підійду до Данила Олександровича і покажу з назвами компаній, прізвищами, конкретні випадки «беспредела» податкової.

Що треба робити? Окрім позитивних змін до цього законопроекту, яких домоглася «Європейська солідарність» разом з іншими опозиційними фракціями, ми не змогли через позицію монобільшості використати все. Але ключове – треба говорити про посилення відповідальності контролюючих органів, про зміну адміністрування, хоча б в окремих процесах, щоб воно стало більш прозорим і автоматизованим.

І насамкінець приведу дуже простий приклад того, чому законопроекти опозиції в залі не ставляться. Законопроект [№ 7591](#), запам'ятайте його. Ним передбачається, що в разі систематичного порушення і прийняття неправомірних рішень, які приймаються податківцями, і це доведено в суді, їх буде звільнено з посад. Але чомусь цей законопроект в зал не пропускається. Тому ми вдячні всім, хто в цьому законопроекті боровся за права ФОПів, за права малого, середнього бізнесу, і будемо продовжувати цю боротьбу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Артуре Володимировичу.

Ніно Петрівно, ви вже згадали номери поправок?

ЮЖАНИНА Н.П. Дай Боже, вам, пане Олександр, так згадувати, коли ти працюєш над проектом день і ніч понад три місяці. Розумієте, так?

Оскільки текст проекту закону повністю змінений: змінено таблицю, змінені норми, які враховані в комітетських поправках, твої поправки і твої пропозиції. Це дуже добре, але тепер наполягати на підтвердженні... Пане Даниле, я наполягаю на врахуванні лише двох поправок 1634 і 1635, якщо вони є в тому вигляді, щодо використання кваліфікованого електронного підпису для програмного РРО.

Зараз кажу про поправку 1634. Я просто наполягаю, ми маємо зараз зупинитися і подумати над тим, що далі робити з обов'язковим впровадженням РРО і ПРРО. Я знаю, всім чомусь здається, що незастосування є найбільшим злом, і цим уникають обліку товарів, які продаються. Але коли система не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1634 народних депутатів Южаніної та колег для врахування. Комітет її відхилив. Прошу визначатися і голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Поправка лишається відхиленою.

Поправка 1635 народного депутата Южаніної та колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати (*Шум у залі*). Ще хвилину?

Увімкніть мікрофон Южаніної. Поправка 1635. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги, так, як і в системі електронного адміністрування, зараз з ПДВ відбувається справжнє свавілля, тому що, якщо

взяти останні дані за травень, то 189 тисяч платників реєстрували податкові накладні, 190 тисяч податкових накладних заблоковано. Схаменіться, будь ласка!

Підійдемо до впровадження ПРРО і РРО, коли ми насправді зрозуміємо, що ця система щось дає. Якщо вона нічого не дає, крім знуцання над підприємцями і штрафних санкцій, які відновляться після 1 жовтня 2023 року, тоді в цьому немає ніякого сенсу. Давайте до 1 жовтня попрацюємо і створимо абсолютно адекватні умови, щоб відслідковувати тих, хто працює на оптимізації, будучи ФОПом, і щоб забезпечити справжній контроль за ПРРО і РРО, який даватиме зиск і підприємцям, і державі.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1635 авторства Ніни Петрівни Южаніної. Комітет її відхилив, але автор наполягає на врахуванні поправки. Прошу голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто далі від «Європейської солідарності»? Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановні друзі, перед тим, як перейти до дуже важливого економічного законопроекту, хочу сказати, щойно Президент України підписав прийнятий нами закон про відпустки та доплати військовослужбовцям. З чим всіх і вітаю! Це надзвичайно важливий закон. Я дуже щасливий, що мав змогу бути одним із його авторів. Друзі, це приклад того, як ми можемо об'єднатися навколо ключових тем – армія і наша перемога, і дати фантастичний результат: всі військовослужбовці замість 10 днів відпустки матимуть 30 днів плюс 10 днів за сімейними обставинами, не враховуючи час на дорогу. Окремо вирішили це питання для строковиків, які взагалі не мали відпусток під час дії воєнного стану, для курсантів: надається 30 днів відпустки, доплата курсантам, строковикам, обмежено придатним. Окрема тема – обмежено придатні особи. Люди, які віддали своє здоров'я за державу, отримували тільки 700-800 гривень в місяць, тепер отримуватимуть понад 20 тисяч гривень, і це колосальний ривок, дуже важливо, щоб це було зроблено, поранені матимуть по 100 тисяч гривень під час лікування бойових поранень, інструкторам, золотому фонду ЗСУ, здійснюватимуться доплати у розмірі 15-30 тисяч в місяць.

Друзі, це все ми змогли вирішити разом. Я закликаю не зупинятися, діяти так і надалі. Разом, об'єднавшись, маємо просувати питання, які стосуються військових. І я звертаюся до Президента з проханням підписати ще один дуже важливий закон (проект [№ 8009](#)), проголосований нами, який дає право на демобілізацію тим, чиї рідні та близькі загинули або зникли безвісти під час цього вторгнення. Минуло майже два місяці, а він не підписаний. Це виходить за межі норм, визначених Конституцією. Він дуже важливий для військовослужбовців.

Друзі, також наше завдання – перейти до дискусії щодо демобілізації. Мій законопроект, яким передбачається демобілізація після 18 місяців служби, лежить у Верховній Раді. Давайте починати дискусію, давайте напрацьовувати, якщо треба, як ми тут зробили, колективний законопроект, можна компромісний, але вирішувати ці питання. Друзі, це приклад того, чого ми можемо добитися, коли діємо разом. То ж я вітаю всіх військовослужбовців і членів їхніх родин. Дуже важливий крок.

Тепер щодо законопроекту, який ми зараз розглядаємо, теж, до речі, приклад того, що ми можемо знайти компроміси. Як ми спочатку казали, не можна повертати перевірки, не можна на той бізнес, який ще живе, жевріє у надскладних умовах, спускати, вибачте, оцих голодних фіскалів, які його розриватимуть. Це крок точно в неправильному напрямі, і добилися цього в складній боротьбі через компроміси. Але Сьогодні ми розглядаємо законопроект, де прибрані ці норми, де залишається мораторій на податкові перевірки. Це важливо. Проте, друзі, давайте в цілому. Я закликаю нас всіх ставитися до економіки нарешті так, як треба. А як треба, що потрібно?

Перше. Пріоритет – робочі місця. Усі, хто створює робочі місця, мають отримати підтримку від держави. У жодному разі нічого іншого, крім підтримки. Це має бути нашим найголовнішим завданням. Не податки, не збори, а робочі місця. Українцям треба дати перспективу роботи, працювати і заробляти.

Друге. Передбачуваність. У чому різниця? Чому одні нації багаті, інші бідні? Звертаюся до керівництва податкового комітету: почитайте книжки. Тому що є інститути та передбачуваність. Швейцарія, яка фактично не може сама себе навіть прогодувати, яка не має майже жодних природних ресурсів, але має систему, інститути і передбачуваність, показує феноменальні результати. Не можна вносити законопроекти, які передбачають, що з завтрашнього дня, через місяць, повертаємо перевірки чи змінюємо податки. Так робити не можна, треба це припиняти, і тоді в нас буде краща ситуація з економікою.

То ж, друзі, закликаю всіх об'єднатися навколо цих речей, навколо робочих місць для українців, зробити це...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, це був ваш виступ, і у вас ще буде п'ять поправок, я правильно розумію? Можна попросити, щоб ви починали з номера поправки, а тоді доповідали по ній, щоб я міг знайти це.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Прошу поставити на голосування поправки, якими передбачається збереження пільгового режиму оподаткування, яке сьогодні є (йдеться про 2 відсотки). Ще раз повторюся, і я в цьому впевнений, наше головне завдання – це робочі місця. Можемо ставити питання щодо категорій, секторів, регіонів, навіть про ще менше оподаткування, але головне, щоб бізнес працював, щоб людям було де працювати і вони отримували зарплату. Це сьогодні принципово.

Поправка 1469. Прошу колег підтримати її, дати нам можливість зберегти речі, необхідні сьогодні для економіки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1469 авторства Гончаренка. Вона комітетом відхилена, правильно? Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Олексію Олексійовичу, скажіть одразу номер наступної поправки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Поправка 1476. Ідея і логіка абсолютно та сама. Сьогодні нам треба максимально зберегти в тих умовах, які є, пільгове оподаткування для всіх тих підприємців, які працюють.

Ще окремо звертаюся... Будь ласка, треба взяти під контроль, щоб податкова не розривала той бізнес, який «білий». Що сьогодні в нас відбувається? Чим «біліший» бізнес, тим складніше, тому що приходять з перевіркою і намагаються щось витиснути з тих, хто не платить хабарі, а ті, хто платить хабарі, хто в тіні, до них ніхто не приходять. Навіщо? Будь-яка наша дія, будь-які наші зміни, будь-які більші повноваження, які ми даємо фіскалам, завершуються тільки одним – приходять до тих, хто працює реально чесно, «в білу». Друзі, давайте це припиняти, бо це шлях в нікуди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1476. Вона комітетом відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Олексію Олексійовичу, наступний номер поправки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Руслане Олексійовичу, поправка 1506. Ідеться про те саме – збереження пільгового оподаткування. Ще раз звертаю вашу увагу, це дуже важливе питання. Ми маємо давати час бізнесу, навіть, якщо ми прийняли рішення відмінити пільгове оподаткування з тих чи інших міркувань, хоча я вважаю їх помилковими, але приймаємо таке рішення. Для нас має бути аксіомою, що бізнесу треба дати час, щоб підготуватися до змін, тому що бізнес не може сьогодні щось зробити на завтра. Це контракти, це робота, це закупівлі,

це планування. Тому, якщо сьогодні ми щось хочемо поміняти, то з 1 січня можемо щось вводити. Ми не можемо рухатися іншим чином.

Тому, колеги, закликаю зберегти пільгове оподаткування для бізнесу.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1506 авторства Гончаренка. Комітетом вона відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Олексію Олексійовичу, будь ласка, номер наступної поправки.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Руслане Олексійовичу, у мене хороша новина, це остання поправка, навіть п'ятої не треба буде. Слава Богу, ми досягли компромісу хоча б щодо перевірок, тому не наполягатиму на підтвердженні, не наполягатиму і на врахуванні всіх своїх (понад 100) поправок. Ще раз звертаюся, може, колеги все-таки почують, що ми залишаємо мораторій на перевірки. Це дуже добре. Але важливо залишити і пільгове оподаткування для того бізнесу, який фактично працює «в білу». Ми розуміємо, наше завдання побудувати так систему, щоб шукати тих, хто працює в тіні, і саме на них здійснювати тиск. У нас сьогодні все перевернуто з ніг на голову, тому що чим «біліше», як ця біла сорочка, ти працюєш, то до тебе і прийдуть, бо тебе видно, ти платиш, про тебе відомо, а якщо ти знаходишся в тіні, тихесенько з цієї тіні фіскалам хабар даєш, все добре, далі працюй і ніхто до тебе не прийде, а ми тут можемо, що завгодно приймати.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, ви так і не сказали номер поправки, яку ви просите поставити на врахування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Поправка 1517.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1517. Зараз я її знайду. Шановні колеги, хто далі доповідатиме, кажіть одразу номер поправки, щоб я встигав її знайти.

Поправка 1517 авторства Гончаренка. Вона комітетом відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Більше немає поправок від «Європейської солідарності». Дякую.

Далі в нас поправки від фракції «Голос». Васильченко – п'ять поправок (прошу одразу називати номер поправки, щоб я встигав її знайти), потім ще Юрчишин.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Моя перша поправка 670. Шановні колеги, вона стосується підвищення лімітів для першої групи фізичних осіб – підприємців. Обґрунтування дуже просте. Коли востаннє ми прив'язали ці ліміти до мінімальних заробітних плат, взагалі ситуація в країні змінилася, вартість валюти зросла на 40 відсотків, інфляція склала 30 відсотків, вартість палива зросла на 30 відсотків. Відповідно ті ліміти, прийняті кілька років тому завдяки нам, абсолютно не відповідають ринковій, бізнесовій, економічній ситуації, яка зараз складається в країні. Тому моє прохання – змінити розмір ліміту для першої групи фізичних осіб – підприємців, підвищити його до 220 мінімальних заробітних плат.

Прошу підтримати і проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 670 авторства Васильченко. Вона комітетом відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, номер наступної поправки.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Поправка 671 аналогічна, також стосується підвищення лімітів для ФОПів (фізичних осіб – підприємців). У цій поправці йдеться про другу групу фізичних осіб – підприємців, а саме про підвищення ліміту до 1000 мінімальних заробітних плат.

Шановні колеги, я прошу вашої уваги для того, щоб ми дали можливість дрібним підприємцям, зокрема фізичним особам другої групи (ФОПам), працювати легально, «в білій» площині. Незважаючи на те, що вони мали можливість протягом воєнного стану не сплачувати податки, фізичні особи – підприємці першої, другої груп, більшість із них, все одно це здійснювали. Цією поправкою ми просто полегшимо їм роботу і забезпечимо належні умови для розвитку бізнесу.

Прошу підтримати дану поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 671 авторства Васильченко. Вона комітетом відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, наступна поправка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Наступна поправка 672 також стосується підвищення лімітів для ФОПів, (фізичних осіб – підприємців), зокрема третьої групи. Тут дуже конструктивна пропозиція. Я знаю, багатьма народними депутатами

подавалися до цього законопроекту поправки щодо підвищення лімітів для ФОПів, тому я прошу вас згуртуватися і підтримати дані пропозиції.

Зокрема в моїй поправці йдеться про те, що, якщо відповідна фізична особа – підприємець третьої групи не має найманих працівників, ми зберігаємо 1167 мінімальних заробітних плат, якщо підприємець найме на роботу 10 осіб, ліміт збільшується до 3000 мінімальних заробітних плат, якщо офіційно на роботу влаштовано понад 10 осіб, ліміт збільшується до 6000 мінімальних заробітних плат. Чому ця поправка є важливою? Тому що вона справді стимулюватиме офіційне працевлаштування людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 672 авторства Васильченко і колег. Вона комітетом відхилена. Ставлю цю поправку на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Галино, яка наступна поправка?

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Наступна поправка 1844. Вона стосується незастосування штрафів за невикористання фізичними особами – підприємцями РРО. Власне, про те, щоб мораторій на застосування штрафів за невикористання реєстраторів розрахункових операцій було продовжено до завершення воєнного стану.

Чому важлива ця поправка? Ви знаєте, дуже багато норм цього законопроекту, якими передбачається застосування штрафів чи то певних видів перевірок, які повертаються, і таке інше, спрямовується на той бізнес, який вже зареєстрований і платить податки. Але з боку держави дуже мало уваги звертається на підприємницьку діяльність, яка здійснюється взагалі без жодної реєстрації. Тобто відповідні державні органи не здійснюють належним чином свою роботу, не виводять з тіні той бізнес, який реально працює, але не реєструється і не платить жодних податків.

Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1844 авторства Васильченко. Вона відхилена комітетом. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

І завершальна поправка. Будь ласка, скажіть її номер.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Поправка 1855. Ця поправка пов'язана з попередньою і стосується продовження мораторію щодо незастосування штрафних санкцій у разі невикористання реєстраторів розрахункових операцій. Я ще раз

зазначаю, держава має скерувати свої зусилля на те, щоб вивести нелегальний бізнес з тіні, а бізнесу, який зареєстрований, працює «в білу», сплачує податки, не заважати, не ставити будь-які перешкоди, навпаки, особливо у воєнний час створити для підприємців всі належні умови, щоб вони не були змушені звільняти своїх працівників, а могли працювати і в подальшому, після завершення воєнного стану, могли розвиватися.

Прошу підтримати дану поправку і цим забезпечити належні умови для мікро- та дрібного підприємництва.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування завершальну поправку 1855 народної депутатки Васильченко для врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Далі Руцишин. Скажіть скільки у вас поправок і їх номери? Дві поправки? Три? Одна? Будь ласка, одразу назвіть номер поправки.

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Дякую. Поправка 1831. Шановні колеги, я хотів би сказати, що ця поправка базується на трьох принципах.

Перший принцип конституційний – презумпція невинуватості.

Другий принцип – невідворотність покарання, який набагато ефективніший, ніж величина цього покарання. Це постулат доведений історією.

І третє – умови, в яких ми зараз перебуваємо, – війна.

Тобто моя поправка про позбавлення покарання підприємців під час дії воєнного стану. Це не призведе до порушення дисципліни підприємців, але дасть їм змогу спокійніше відчувати себе в цей час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 1831 авторства Руцишина для врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Ще хтось із фракції «Голос» наполягає на врахуванні своїх поправок? Ніхто. Зараз – «Слуга народу», потім – «Батьківщина».

Мазурашу, фракція «Слуга народу». Будь ласка, номер поправки.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). У мене понад 50 поправок, але

я прошу дати мені 3 хвилини на виступ, і потім поставити на голосування поправку 1625 для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, обнулiть час.
Повторiть номер поправки, бо я не почув.

МАЗУРАШУ Г.Г. Поправка 1625.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, 3 хвилини.

МАЗУРАШУ Г.Г. Шановні колеги! У 2019 році ми прийняли зміни до Закону «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», якими зобов'язали майже всіх підприємців використовувати РРО під час реалізації товарів і послуг. Це було здійснено під лозунгом тотальної фіскалізації бізнесу, щоб збільшити податкові надходження до бюджету.

Також ми прийняли законодавство про програмні реєстратори розрахункових операцій (мобільні додатки, програми для комп'ютерів), щоб полегшити підприємцям процес видачі фіскальних чеків. Для швидкого запуску роботи ПРРО ми дозволили будь-кому створювати ці ПРРО без сертифікації, їх перевірки на виконання фіскальних функцій. Це було хибним рішенням. Розробники ПРРО скористалися тим, що держава не контролює чи доходить виданий чек до серверу податкової, чи сплачуються з нього податки. Скажу більше, дійшло до того, що великі платники податків, великі мережі почали створювати свої власні ПРРО, якими вони нібито видають чеки споживачам, але інформації до Державної податкової служби не відправляють.

Використання програмного РРО кратно збільшується щороку, але сума податків з користувачів ПРРО порівняно із звичайними касовими апаратами лише зменшується. Це офіційна статистика податкової служби.

Більше того, у мене є результати експертизи двох державних програмних реєстраторів розрахункових операцій, створених ДПС України. В експертному висновку зазначено, що програмні РРО, створені навіть податковою службою, дозволяють досить легко створювати дані виданих чеків, змінювати їх чи просто не відправляти чеки до податкової служби. Тобто на руках у споживачів чеки є, а в податкової служби їх немає. Це величезна діра, через яку держава втрачає десятки мільярдів гривень щорічно! Це стосується як підакцизної продукції, так й інших товарів.

Коли ми говоримо, що повинні закрити єдиний податок за ставкою 2 відсотки, повернути податкові перевірки, іншим чином «закрути гайки», тому що на цьому наполягає МВФ, це, можливо, і нормально, адже гроші дійсно потрібні. Але, якщо МВФ не бачить, не знає про масштабну схему ухилення від сплат податків, тоді нам що, не потрібно її закривати чи як?

Наголошую, я повністю підтримую програмних реєстраторів розрахункових операцій, вони значно спрощують життя за тотальної фіскалізації, але ПРРО, як і касові апарати, повинні передавати інформацію до податкової.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 1625 авторства Мазурашу для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Фріс. Будь ласка. Я так розумію, у вас чотири поправки, так?

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Я пізніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні.

ФРІС І.П. Написали, що пізніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, зараз «Слуга народу». Будь ласка, Ігорю.

ФРІС І.П. Добре. Дякую. Класно.

Даниле Олександровичу, я просив би поставити на голосування поправку 1239 стосовно того, що на сьогодні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Який номер поправки?

ФРІС І.П. 1239. Руслане Олексійовичу, перелік поправок у вас є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, так, є. Перепрошую, бо в мене не було.

ФРІС І.П. Якщо можна, тоді спочатку поправка 674.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, поправка 674.

ФРІС І.П. Поправка 674. Нею пропонується збільшити ліміт для підприємців третьої групи на 20 мільйонів. Я хочу зауважити, що вказані ліміти були в 2016 році, і жодним чином це не призвело до якихось великих проблем. Але зараз нам необхідно дати можливість підприємцю показувати великий обсяг доходу, а не щоразу гратися з реєстрацією окремого підприємства.

Прошу цю поправку поставити на голосування для врахування і підтримати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 674. Ви є серед авторів? Бачу, є.

Поправка 674 авторства Фріса та інших колег. Комітетом вона відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

ФРІС І.П. Поправка 1239. Ключова поправка, в якій ідеться про те, що перевірки мають бути зупинені на період воєнного стану, як ми й обіцяли на початку широкомасштабної агресії. І це не стосується маніпуляцій фактичними, документальними перевірками. Ми озвучували, що всі перевірки мають бути припинені. Це було предметом того, чому я особисто і деякі мої колеги не підтримували законопроект № 8401 в першому читанні. І сьогодні, як ви бачите, відбулася така легенька маніпуляція. Усі знали, що вказані поправки мають бути поставлені на врахування. Я запитався, коли це буде, мені сказали, що через 40-45 хвилин. Але виходить, їх ставлять одразу, коли немає людей у залі.

Тому приходьте в зал, максимально консолідуйтеся і голосуйте. Підтримайте вказані поправки, щоб ми виконали зобов'язання, що на період дії воєнного стану в нас взагалі не буде перевірок підприємців.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1239 для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1250. Я правильно розумію?

ФРІС І.П. Так, наступна поправка 1250. Якщо не пройшла попередня поправка і попередній блок щодо проведення перевірок, тоді мені хотілося б зосередитися на процедурі проведення вказаних перевірок.

У законопроекті до першого читання, на жаль, і це на думку ГНЕУ також було визначено, що існують абстрактні, невизначені формулювання. Наприклад, абстрактне формулювання «наявність під час проведення перевірок безпечного доступу до територій, приміщень та іншого майна». У даній поправці ми пропонуємо деталізувати і конкретизувати безпосередньо ось цей безпечний доступ. Це коли підприємець, суб'єкт господарювання, може надати такий доступ, надати документи для інвентаризації і всього решта. Якщо ви хочете проводити перевірки, давайте їх проводити тоді, коли особа зможе фізично надати такий доступ.

Прошу поставити вказану поправку на врахування і підтримати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1250 авторства Фріса. Комітетом вона відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1415. Правильно? Будь ласка.

ФРІС І.П. Так, поправка 1415. Це абсолютно, скажемо так, робоча поправка, пов'язана з дією чинних норм Податкового кодексу, який говорить про те, що будь-які зміни до податкового законодавства в частині забезпечення принципу стабільності, відповідно до якого зміни до будь-яких елементів податків та зборів, не можуть вноситися пізніше ніж за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому діятимуть відповідні правила та ставки.

Вказаною поправкою пропонується відтермінувати набрання чинності цілого закону до 1 січня 2024 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1415 авторства Фріса. Комітетом вона відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1434.

ФРІС І.П. Руслане Олексійовичу, вона ідентична, тому її знімаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви знімаєте поправку 1434.

Наступна поправка 1500.

ФРІС І.П. Абсолютно вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ФРІС І.П. Даною поправкою пропонується виключити положення щодо встановлення у відповідний період, коли розпочнуться перевірки, можливості контролюючих органів застосовувати відповідні штрафні санкції за порушення порядку обчислення та сплати єдиного внеску, нарахування пені платникам єдиного внеску і проведення документальних перевірок платників єдиного внеску.

У частині документальних перевірок, я так зрозумів, комітет прийняв відповідне рішення, що їх не буде. Я правильно кажу, Даниле Олександровичу? А в частині щодо дорахування оцих штрафів я хотів би мати підтримку залу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1500. Комітетом вона відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1501. Будь ласка.

ФРІС І.П. Я так розумію, що в залі взагалі нікого немає, тому навряд чи хтось підтримає поправку 1501. Це ті самі норми, про які ми говорили стосовно перевірок з оподаткування. Тут так само вносяться відповідні зміни до Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо незастосування стягнення за вказані правопорушення.

Прошу поставити цю поправку на врахування та підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1501 авторства Фріса для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1644. Будь ласка, Ігорю Павловичу.

ФРІС І.П. Руслане Олексійовичу, це буде крайня поправка. На поправці 1645 ми не будемо наполягати, бо вони ідентичні.

Шановні колеги, я хотів би, щоб ви мене почули і підтримали вказану поправку, показали, що хоча б розумієте, що таке оплата готівкою, а що таке оплата за безготівковим перерахунком.

Нормами вказаного законопроекту передбачається, що у випадку, якщо платежі здійснюються за допомогою платіжних банківських карток на банківських терміналах або в інтернеті, потрібно вказаний платіж проводити через реєстратор розрахункових операцій як розрахунок готівкою. Ну, це абсолютний нонсенс, коли Національний банк говорить про те, що це є безготівкова операція, а ми повинні пробивати це через РРО. Особливо цікаво, коли це відбуватиметься шляхом оплати через дистанційні банківські послуги на сайтах. Який РРО, хто повинен видавати в такому випадку чек?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут треба пояснення.

Будь ласка, Даниле Олександровичу, вам слово.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дивіться, безперечно, це можна вивести з-під РРО, але в обмін на доступ податкової до банківських рахунків. Інакше оці всі «безготівкові» розрахунки перетворюються у Р2Р-платежі, які ми виявили, розслідуючи діяльність гральних закладів, які, будучи

повністю в безготівці, не сплачували податки, пішли в тінь і крали в армії доходи протягом 2022 року. Зараз, дякувати Богу, з тіні вийшли.

Тому поправка є неприйнятною, ми її відхилили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1644 авторства Фріса для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Ігорю Павловичу Фріс, ви всі свої поправки зняли чи ні?

Ігорю Павловичу, наступна поправка 1645?

ФРІС І.П. Абсолютно вірно, поправка 1645. Пане Голово, я не буду наполягати на її голосуванні, але хотів би коротко виступити.

Знаєте, зараз ви показали маніпуляцію з проведенням цих поправок, коли більшої половини зали, яка готова була їх підтримати, немає, тому що сказали, що вони розглядатимуться пізніше (я особисто підходив до Першого заступника Голови Верховної Ради України, який сказав, що це буде відсунуто), а не зараз. Це неправильно.

Тому, колеги, я прошу не підтримувати прийняття цього законопроекту в цілому, тому що, з одного боку, не дотримуються умови порядності, етики, а з іншого, він категорично нівелює можливість громадян України працювати в цій державі.

Учора до мене звернулася одна мама, яка озвучила, що її дитина закінчила школу, і із 19 випускників 15 – їдуть навчатися за кордон, а лише четверо – залишаються навчатися в Україні. То з ким будемо працювати з такими законами через чотири – п'ять років? Та, ні з ким, бо в цій країні не буде ні підприємництва, нічого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу.

Чесно, мені дивно чути про якісь маніпуляції. Я взагалі не зрозумів... Чи ви до мене? Ми домовилися, що виступи від фракцій, і так і йдемо. Тому давайте все-таки без якихось взаємних звинувачень.

Так, у вас все щодо поправок? (*Шум у залі*). Я теж не можу зрозуміти. Тому, будь ласка, давайте... (*Шум у залі*). У нас по фракціях.

У мене інформація така, що далі від фракції «Слуга народу» ще Микиша і Камельчук. Хто? Микиша чи Камельчук? За алфавітом.

Камельчук. Будь ласка. Потім – Микиша.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Львівщина, Червоноградський район. Усе стосовно ФОПів, які потрібні в країні. Я подавав ці поправки з метою надання їм більшої можливості, для того щоб вижити під час цього складного воєнного періоду, тому що багато із них не просто донатять, а й продовжують допомагати бізнесу, громадам на місцях. Якщо це можливо, пропоную утриматися від перевірок протягом 12 місяців після скасування або припинення воєнного стану, про що ми говорили раніше.

Якщо послухати аргументи Кабінету Міністрів, Мінфіну та інших і якщо це справді дасть такий ефект, який вони обіцяють, – 115 мільярдів плюс, хотілося б побачити конкретно їхню відповідальність, якщо цього вони не досягнуть.

Прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрію, якби ви ще почали з номера поправки... Я так розумію, поправка 1260, правильно? Дякую.

Колеги, прошу починати виступ з номера поправки, щоб нам легше було шукати це все.

Отже, ставлю на голосування поправку 1260 авторства Камельчука для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1614. Правильно, Юрію?

Камельчук. Будь ласка.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Наступна поправка 1614 стосується практично того самого. Додам лише кілька слів. Якщо ми з кимось підписуємо меморандуми, зокрема, з МВФ, іншими організаціями, ЄС і таке інше... Друзі, зараз від усіх нас я звертаюся до Кабінету Міністрів, оскільки його членів фактично ми призначали, голосували за них, а за нас голосували люди в регіонах, яких ми представляємо, з проханням дати більше можливостей для консультацій з нами, представниками людей, яких ми бачимо щодня на місцях, яким дивимося в очі після всіх цих рішень, щоб ми розуміли, що за те, що виконується і не виконується ми відповідаємо. Будь ласка, на майбутнє більше представників Кабінету Міністрів і більше звітності щодо всіх меморандумів.

А поправка про відтермінування перевірок на 12 місяців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1614 авторства Камельчука для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, далі. Я так розумію, Микиша? Будь ласка, одразу називайте номер поправки.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одноmandатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Руслане Олексійовичу, у мене вісім поправок. Прошу дати мені 3 хвилини на виступ, і на голосуванні поправок я не наполягатиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. Колеги, ми, члени МФО «Розумна політика», звичайно, підтримуємо взаємодію, розмови, дискусії з Міжнародним валютним фондом, але це не повинно робити гірше нашій державі, насамперед національному, міжнародному бізнесу, який її утримує. Ми ж розуміємо... Дивіться, виникає трохи парадоксальна ситуація, яка полягає в наступному. Люди, які під час війни залишилися на місцях, нікуди не втекли, продовжують працювати, платять податки, ще й допомагають армії, так чи інакше зазнають тиску від держави. Давайте будемо чесними, податкові накладні нікуди не ділися, їх блокують, віднесення платника податку без поважної причини до високоризикових теж нікуди не ділося, а це тиск на бізнес.

Для мене взагалі незрозуміла ситуація, навіщо піднімати податки для підприємців, підприємство яких знаходиться на території ведення активних бойових дій. Та їх підтримувати треба, що вони там взагалі залишилися. Ми як законодавці окремо приймали законопроект про локалізацію, підтримку насамперед національного бізнесу, а зараз ми знову підіймаємо.

Окремо хотів би звернути вашу увагу на таке. Є податкова амністія. Там наче досить легка процедура внесення коштів, щоб легалізуватися. Але я вам скажу, що насправді легалізація коштів, які залишалися в тіні, відбулася зараз, коли єдиний податок став 2 відсотки. Дуже багато коштів були заведені в економіку. І ось вам проста математика: 5 відсотків від 1 мільйона – це 50 тисяч, а 2 відсотки від 3 мільйонів – це вже, як мінімум, 60. І таких коштів було заведено дуже і дуже багато.

Я ще раз звертаю вашу увагу, команда «Розумної політики» не буде підтримувати цей законопроект, тому що ми хочемо підтримувати національний бізнес, бо саме за його податки тримається наша армія, саме за його кошти ми сплачуємо військовим зарплати, виплати і все інше, за що ми також боремося. Дуже просимо вас, колеги, також не підтримувати цього проекту закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, ще хтось із фракції «Слуга народу» наполягає на своїх поправках?

Поправка 1891. Зараз я її знайду.

Яцик. Будь ласка.

Поки я шукаю, увімкніть мікрофон Яцик.

ЯЦИК Ю.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 79, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу хвилину вашої уваги! Я, можливо, повторюся, але хочу наголосити на важливості цієї поправки, в якій пропонується відтермінувати впровадження норм цього закону на території ведення активних бойових дій, зокрема, в Запорізькій, Дніпропетровській, Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській областях, де бізнес, ризикуючи, залишається там, де він зареєстрований, сплачує податки на тих територіях, забезпечує робочі місця. Тому ми повинні створити для тих підприємств якісь пільгові умови. Якщо ви скажете про ризик того, що підприємства на таких територіях будуть зареєстровані або перереєстровані, це просто безглузде припущення, тому що такий бізнес вже залишиться на територіях і ми як законотворці повинні його підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

Даниле Олександровичу, прошу пояснити.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Я хотів би, щоб уважніше вивчали таблицю. Під час консультацій з колегами щодо цього питання ми вивели території ведення активних або можливих бойових дій з-під дії норм цього законопроекту, залишили мораторій на проведення перевірок, мораторій на штрафи, залишили добровільну сплату податків для першої і другої груп.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Григорівно, ви наполягаєте на цій поправці чи можемо не голосувати? Наполягаєте.

Тоді ставлю на голосування поправку 1891 авторства Яцик та інших колег для врахування. Вона комітетом відхилена, аргументацію сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Ще раз запитую: ще хтось із народних депутатів фракції «Слуга народу» наполягає на врахуванні своїх поправок? Ніхто, я правильно розумію?

Переходимо до поправок від фракції «Батьківщина». Хто перший? У мене тут цілий список.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка, 10 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, сьогодні реально надважливий день у нашому українському парламенті, коли від кожного із вас залежить, як реально житимуть українці. Законопроект № 8401 для всієї країни став таким, знаєте, дамокловим мечем, такою катівнею. Уся країна збуджена, всі люди сьогодні насторожені, тому що це стосується не лише роботодавців, а й працюючих людей. Якщо через норми цього законопроекту зникнуть роботодавці, то, як наслідок, у нас не буде і робочих місць.

Нещодавно, на День Конституції, в цьому залі ми говорили про стратегію розвитку країни після війни. Я вам хочу сказати, що в світі в економічній площині існує один показник, який може характеризувати успішна країна чи ні, стабільна вона чи ні, стресостійка вона під час криз чи ні, – це відсоток середнього класу.

Що таке середній клас? Це ті люди, які можуть протистояти будь-яким викликам, які годують себе і дають роботу ще мільйонам людей. Середній клас – це найбільша цінність, цінніший за будь-які ресурси країни. Так от у 2013 році, коли проводили в Україні опитування, 10 відсотків українців відповіли, що відносять себе до середнього класу. У 2021 році, за рік до війни, наш Держстат проводив офіційне опитування, і тоді лише 1 відсоток українців сказали, що відносять себе до середнього класу. Ви уявляєте масштаб?! Почалася війна, 7 мільйонів людей всередині країни перемістилися, втратили роботу, все, що можна було втратити, стали де-не-де самозайнятими людьми. І, якщо сьогодні провести таке опитування, то хтосна чи зможе хоч одна людина сказати, що вона відноситься до середнього класу.

А знаєте, як це виглядає в Європі? Завтра у нас буде Прем'єр-міністр Іспанії. Ви знаєте, скільки в Іспанії людей відносять себе до середнього класу? 64 відсотки, а в успішних країнах старої Європи – 75-78 відсотків. Я хочу вам сказати, якщо законопроект № 8401 буде прийнятий, яким скасовується пільгова система, вводяться штрафні санкції, повертаються перевірки (я зараз це трохи розшифрую), то це буде, по суті, ліквідація руками парламенту залишків середнього класу, який в Україні ще хоч трохи животіє.

Дорогі друзі, у вас в руках кнопка. Сьогодні це гірше, ніж автомат в руках, бо, приймаючи рішення щодо законопроекту № 8401, ви можете або застрелити, або помилувати.

Тепер давайте подивимося, як це все розгорталося. У 2022 році, якщо я не помиляюся, в березні, виступив Президент і сказав надзвичайно правильні речі, правильні рішення: на весь період війни і ще рік після війни звільнити першу, другу групи фізичних осіб – підприємців (ФОПів) від всіх податків, інших, хто не відноситься до першої, другої груп, віднести до третьої групи і замість всіх інших податків дати можливість платити 2 відсотки з обігу податків (ви знаєте, яке сьогодні середнє навантаження за звичайною податковою системою на наш бізнес – якщо поррахувати середній показник, то десь 4 відсотки), і це абсолютно

нормально, ввели мораторій на всі перевірки, штрафи-перештрафи, і це було логічне правильне рішення, тому що уможливило зберегти залишки середнього класу.

Сьогодні що, війна закінчилася? Ні, не закінчилася. Сьогодні що, в нас мир, спокій і процвітання бізнесу? Та, ні. Скажіть, сьогодні є якісь підстави для того, щоб покінчити з усіма пільгами, які давалися малому, середньому бізнесу? Ніяких підстав немає.

Стосовно Міжнародного валютного фонду. Ви знаєте, я двічі працювала Прем'єр-міністром і можу сказати, що з Міжнародним валютним фондом переговори дуже прості – йому треба покривати дефіцити бюджету, і уряд пропонує чим покрити ці дефіцити. Можна покрити закриттям тіньової сфери, скасуванням інструкцій і документів податкової, які дають можливість працювати на першій групі ФОПів всім торговельним мережам країни (там додатково десятки мільярдів податків), а не за рахунок першої, другої і третьої груп. Ну, про що ми з вами зараз говоримо? І, якщо з МВФ правильно працювати, треба було набрати меню, як нам наповнити дохідну частину бюджету (і це можна було зробити), а не віддавати на поталу першу й другу групи бізнесу, мікробізнес, самозайнятих людей.

Що пропонується законопроектом № 8401? Перше. Відмінити всі пільги і повернутися до довоєнного стану.

Друге. Ввести РРО. Це касові апарати, по-різному, їх бізнес називає. Навіщо вводити це РРО під час війни, коли половина країни стоїть на базарах? Про що ми з вами говоримо?

Крім того, штрафні санкції за невикористання РРО з 1 жовтня, до якого рукою подати. З 1 жовтня закатуватимуть в асфальт малий і гіпермалий бізнес, і ви даєте цьому «зелене» світло.

Я не буду говорити вам про гральний бізнес, фінансові послуги, алкогольний бізнес, де підакцизні товари, з березня 2022 року не перевірялися, не обкладалися податками. Чому їм не залишили це все? І тільки зараз кажуть, що їх перевірять. Я можу вам сказати як людина, яка знає, як працює уряд, Міністерство фінансів, що у співпраці з МВФ ми могли і ще можемо це поправити. Депутати «вигризли» для бізнесу відтермінування перевірок до кінця війни, крім перевірок для підакцизних товарів, грального бізнесу та фінансових послуг. Це мінімум мінімуму. Але пільгова система знищується, перша, друга групи теж знищуються.

Прошу вас звернути увагу, ми домовилися з керівником комітету, і це дуже добре, що після прийняття цього законопроекту ми зробимо роз'яснення для податкової і бізнесу, як цей закон застосовуватиметься для того, щоб зняти там всі суперечності. Але це не рятує ситуації. Так, до кінця війни перевірок у малого бізнесу не буде, крім РРО, але цього недостатньо. Тому я хотіла б попросити вас... Транш МВФ, якщо я не помиляюся, у розмірі 890 мільйонів доларів уже виділений. МВФ дав можливість працювати над цим законопроектом ще до кінця липня (ви можете почитати про це з офіційних повідомлень). Якщо зараз у нас

є хоч маленький шанс провести переговори з МВФ, дошліфувати цей законопроект, щоб не нищити середній клас, дати можливість в більшій кількості регіонів, які знаходяться під ракетними атаками, уникнути перевірок. Прошу вас зробити це.

Наша команда подала 1007 поправок. Вони всі професійні, виважені, чесні. Але ми не наполягаємо на їх розгляді, тому що в залі є 100 депутатів, немає кому голосувати. Тому я звертаюся зараз до вас з проханням проголосувати за цей законопроект червоною кнопкою, щоб зберегти залишки середнього класу, що означає зберегти країну і свою честь, бо кожен підприємець в Україні знатиме, як ви сьогодні проголосували: проти України чи за, проти них, проти життя людей чи за життя. Ми голосуємо червоною кнопкою (*Оплески*).

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, далі в нас Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка, 5 хвилин.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Ми повинні дуже уважно поставитися до законопроекту № 8401, тому що він стосується 1,5 мільйона суб'єктів господарювання, які сьогодні в непростих умовах працюють, створюють робочі місця і сплачують податки. Фракція «Батьківщина», я особисто зустрічалися з представниками громадських організацій, які об'єднують цю категорію працюючих, і більшість із них не проти того, щоб працювати і сплачувати податки. Вони прекрасно розуміють, що сьогодні фінансування сектора оборони йде за рахунок українських роботодавців.

Якщо говорити про перше і друге читання цього законопроекту, то заради справедливості слід сказати, він змінився в кращу сторону. Влада починає реальну дискусію, і вчорашня зустріч Президента є цьому підтвердженням.

Що вдалося вдосконалити? Спрощений чек. Я хотів би подякувати голові комітету і всім іншим, хто над цим працював, – це невелика перемога. Але, щоб запровадження цієї норми стало реальним, потрібен ще ряд підзаконних актів: внесення змін до наказу Мінфіну, інші інструкції податкової, а вони працюють такими темпами, що це може затягнутися на місяці, а це є ризик, адже законопроектом пропонується вступ у дію з 1 липня вже цього року. Виникає своєрідна колізія. Ми віримо в те, що комітет все-таки дасть роз'яснення цим структурам, як діяти, реалізуючи норми цього законопроекту.

Декілька статистичних даних. Ми як держава маємо думати про те, щоб 100 тисяч підприємців, які покинули державу через широкомасштабну війну, повернулися в Україну, створювали робочі місця і таким чином була додана вартість їхньої праці. Чи будуть створені цим законопроектом умови, є певне питання.

Історичний факт, що з 1999 року по 2009 рік завдяки спрощеній системі надходження до бюджету зросли в 32 рази, було створено 1 мільйон 200 тисяч

робочих місць. Тобто нічого нового не потрібно придумувати, треба удосконалювати те, що вже було забуте. Також ми маємо пам'ятати статистику, що протягом останніх років кількість суб'єктів даної категорії, про яку ми кажемо, зменшилася в сотні разів, і цьому є два пояснення. Одні кажуть, що вони взагалі закрилися, а мені видається, що частина їх просто пішла в тінь і мінімізує або взагалі не сплачує податки. Як на мене, це той сектор, над яким має працювати Кабінет Міністрів як виконавча гілка влади і ми як парламентарії, – розробляти законопроекти саме для тих категорій, які сьогодні працюють у тіні. Дуже важливим є відтермінування хоча б до жовтня тотальної перевірки представників бізнесу. До речі, вони самі кажуть, що запровадження так званого РРО, – позитивна річ, але має відбуватися поетапно, а перевірки і штрафи слід відтермінувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наливайченко. Будь ласка, 5 хвилин.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, шановні колеги, пані та панове, наші дорогі захисники! Чому фракція «Батьківщина» так б'ється за те, щоб український бізнес працював під час війни? Чому ми виступаємо за те, щоб податки, які платите ви, наші шановні громадяни, йшли, по-перше, до бюджету, по-друге, на Збройні Сили України, і, по-третє, щоб не було корупції у владі і не розкрадали ваші податки? Тому що ми вважаємо, що оподаткування під час війни означає допомогу країні перемогти. Тому що ми вважаємо, що ті наші громадяни, захисники і захисниці, які пішли з малого, середнього, великого, будь-якого бізнесу на фронт, мають отримати від парламенту справедливу відповідь і підтримку тих компаній, тих українських бізнес-структур, які направили їх до Збройних Сил України. Чи є така відповідь в цьому законопроекті? На жаль, для нас немає відповіді. Власник бізнесу пішов воювати, зараз з автоматом на фронті. Чим відповіла податкова, Бюро економічної безпеки, парламент, шановний наш комітет, який представляє цей законопроект? Чим ви відповіли, чим допомогли тому бізнесу, який залишив цей захисник або захисниця в тилу? Ми вважаємо, що допомога такому українському бізнесу має бути в пільговому оподаткуванні, у відсутності перевірок, у відсутності хабарництва, здирництва і всієї корупції, яка, на жаль, не пішла з податкових органів. Викорінити корупцію – означає позбавити український бізнес цього «корупційного» податку.

Але я ще раз хотів би наголосити, на що ми як професіонали фракції звертаємо увагу наших колег з комітету, які представляють цей законопроект. Потрібно зробити все, щоб ті українські бізнес-компанії, які направили захисників і захисниць захищати країну, отримували додаткові привілеї, увагу від

держави. І починати це треба з цього законопроекту, з того, що оподаткування має бути мінімальним, зручним, але вкрай ефективним. Це перше.

Друге. Ми підтримуємо, щоб після голосування в парламенті профільним комітетом були розроблені і направлені чіткі роз'яснення в урядові і фіскальні органи про те, де і як можна максимально сприятливо ставитися до українського бізнесу, де можна і треба не здирати по два, по три рази податки під час переходу з однієї групи оподаткування на іншу. Наголошуємо, під час війни обов'язок тилових фіскальних і урядових органів допомагати і захищати український бізнес.

Третє. Звертаємо увагу тут, з трибуни парламенту, на те, що для всієї України настав час податковим органам прозвітувати, що вони розблокували податкові накладні, сприяють українському бізнесу, починають працювати так, як працюють фіскальні органи Європейського Союзу, допомагаючи, роз'яснюючи і наповнюючи бюджет прозоро, контрольовано, але максимально підтримуючи національного товаровиробника, національного працівника, самостійно зайнятих економічних осіб, усіх людей праці.

В Європі ефективно діє співпраця профспілок, роботодавців і уряду. Це трикутник існування економіки. У мене пряме питання до всієї зали: з профспілками України ви порадилися? А профспілки України направили сотні тисяч своїх членів захищати країну від російської агресії. Скільки вже людей віддало життя? То, може, нарешті настав той день справедливості, коли уряд і влада почнуть радитися з профспілками, підуть назустріч українським профспілкам – людям праці. Наші захисники на фронті і профспілки всередині країни – це ті стовпи, на яких тримається Україна. Таким чином ми можемо і маємо ставати сильнішими. Так само з роботодавцями. Однієї зустрічі... Добре, що Президент зустрівся, добре, що Юлія Володимирівна Тимошенко зустрічається і працює з ними, але весь парламент так само має...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, слово надається народному депутату Таруті. Будь ласка, 5 хвилин.

ТАРУТА С.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги, я думаю, в кожного із вас, хто тут у залі, є близькі, друзі, які працюють у бізнесі, і вони мусили вас запитати, навіщо такий закон, що він несе, яка філософія, яка ціль, тому що в кожному законі мусить бути головна мета. Якщо ми хочемо боротися з тінню, то для цього є дуже багато чинників, як це зробити. Думаю, кожен у залі знає, де тіньові схеми.

Щодо податкової. Прошу голову комітету підняти те, що було зроблено нашими міжнародними партнерами шість або сім років тому, коли західні партнери дали нам обладнання, сервіс, програму, все узгодили з податківцями. Тобто ми можемо повністю перейти на електронну декларацію, прибрати ручний режим, про що каже Президент. Є програма, і це можна запустити. Це перше.

Друге. Якщо хочемо боротися з тінню... Я ще Віктору Андрійовичу Ющенку казав: «Вікторе Андрійовичу, всі знають, де крадуть». Візьмемо такий приклад. Звертаюся до керівника комітету. У вас є телефон iPhone, який заходить в нашу країну за «сірою» схемою. Якщо ми хочемо прибрати цю «тінь», треба лише одне рішення – постанова Кабміну про те, що жоден телефон не включається оператором в мережу, якщо він не пройшов податкову систему, не зареєструвався. Усе, і закінчилася «сіра» схема. А ми знаємо, скільки завозиться цих телефонів в країну вже понад 10 років, і ніхто не бачить. Тому, якщо ми хочемо боротися з тінню, є чіткі відповіді, як це робити, схеми всі знайомі.

А тепер повертаємося до основи. Основа кожної країни – це не лише середній, а й малий бізнес. І зараз малому бізнесу ми підкладаємо свиню, робимо для нього ще гірші умови. Ваші колеги із «Слуги народу» казали, що сьогодні дуже чутлива ситуація в країні, що бізнес ледве виживає. Я розумію, що треба щось зробити, відповісти на питання стосовно всіх юридичних компаній, які, на жаль, зруйновані на території, яку ми поки втратили.

Мій рідний Маріуполь. З першого дня пішли всі в бомбосховище, а коли вийшли, всі будівлі зруйновані, немає документації, нічого немає. Тому треба такий закон, який допоміг би бізнесу, документація, бухгалтерія, сервери якого повністю знищені. От як їм допомогти? Усе інше, що ми зараз намагаємося зробити, – це злочин.

Тому, шановні колеги, бо це стосується і кожного із вас, упевнений, у вас є знайомі підприємці, навіть родичі, тому що, судячи по деклараціях, практично кожен депутат декларує, показує на скільки збагатилися члени його родини, і це точно не на країну, давайте ми це відтермінуємо. Чотири дні тому Президент, коли виступав, казав, що не повинно бути тиску на бізнес. Так для чого ми це зараз робимо? Ще раз звертаюся до всіх, давайте повернемо на повторне друге читання.

Звертаю увагу всього керівництва парламенту, в грудні 2015 року була комісія Пета Кокса, яка у своєму висновку на 96 сторінках зазначила, який політичний порядок денний, зауважила, що ми займаємося законодавчим спамом. То давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступний Кучеренко Олександр Юрійович. Будь ласка, 5 хвилин.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, шановний головуючий, безумовно, питання, яке ми сьогодні розглядаємо, доленосне не тільки для бізнесу, а й для країни. Я не хочу повторюватися, ґрунтовний аналіз законопроекту, наслідків його прийняття

і наслідків невирішення принципових моментів оподаткування можуть стати і стануть для країни доленосними, на чому у своєму виступі наголошувала лідерка партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко. Хочу додати лише декілька аспектів.

Пане Даниле, з усієї повагою до вас і ваших колег, прошу звернути увагу. Я декілька днів тому вперше за 1,5 року виїхав у відрядження для спілкування з європейськими енергетичними керівниками стосовно майбутнього енергетики України в складі європейської енергосистеми. Але окрім енергетики і її проблем, ми обговорювали... Ну, я запитав, яку головну проблему вони вбачають для України, який головний ризик. Їхня оцінка така: 15-20 мільйонів населення – оце головний потенційний ризик, який може очікувати наша країна в результаті і агресії, і неправильної економічної політики. Ви розумієте, що за такої кількості населення, а лишаться не ті, хто може працювати, не ті, хто може в руках щось тримати або заробляти гроші, а пенсіонери, бюджетники, країна не матиме перспективи.

Безумовно, ми обговорили енергетичні проблеми. І я звертаю увагу всіх колег, що буквально три дні тому національний регулятор – НКРЕКП – значно підняв прайскепи, так звані граничні ціни на енергоринку, і, на жаль, є всі ризики, що це призведе до підвищення цін на енергоносії, електроенергію, насамперед, для бізнесу. Я не хочу лякати, не хочу бути популістом, просто скажу: однозначно, в ході енергетичної інтеграції нашої енергосистеми і європейської вирівнюватимуться і тарифи. Безумовно, вони вирівнюватимуться як для населення, тих, хто працює не на роботодавців або в бюджетній сфері, так і для бізнесу. Це той шок, який зараз вчергове переживатиме наш бізнес. Тому неправильна або помилкова система оподаткування подвоїть або потроїть ризики для бізнесу і може зробити його перспективи дуже і дуже негативними.

Я хочу сказати, шановні друзі, нам треба змінювати парадигму оподаткування. На сьогодні податки – це якесь покарання, карне таке покарання для людей: плати або ми тебе знищимо. У будь-якій цивілізованій країні податки – це громадянський почесний обов'язок, це місія громадян, які працюють, соціально утримують державу, яка їх обслуговує.

Пане Даниле, в мене до вас запитання. Скажіть, як, на вашу думку, будь-який фоповець (до обрання мене депутатом я сам був фоповцем і ви були) має ставитися до необхідності платити податки, коли потім читає про закупівлю якихось барабанів у бомбосховища на 1,5 мільйона гривень, сковорідок, скороварок на 1 мільйон гривень, інші вишуканості, я вже не кажу про яйця по 17 гривень? Нещодавно я почав аналізувати, пішла якась лавина – починаємо освоювати по 100 мільйонів гривень на сільські стадіони.

Тому, пане Даниле, ті, хто намагається ухилитися від сплати податків, не армію обкрадають, а не хочуть утримувати тіньові схеми, не хочуть утримувати неефективний державний управлінський апарат і неефективну Верховну Раду, до речі, так само, не хочуть утримувати, яка приймає не те, що потрібно сьогодні суспільству.

Тому, друзі, давайте паралельно, коли говоримо про податки, говорити про жорсткіший контроль за тим, як витрачаються ці податки. Без цього не буде сучасної європейської країни, справжнього суб'єкта, який із задоволенням платить ці податки. Ось на чому нам треба сконцентрувати свою увагу.

Дякую. Ми не підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець. Будь ласка, 5 хвилин.

Шановні колеги, після Волинця ще виступить Кириленко, 5 хвилин, і тоді фракція «Батьківщина» завершить виступи. Я правильно розумію?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Насамперед дякую за можливість висловити свою позицію щодо проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану». Я розумію і поважаю те, що у цей надскладний для нашої країни час, коли ворог знищує нашу виробничу та соціальну інфраструктуру, а дефіцит бюджету сягнув критичних масштабів, уряд намагається знайти способи підтримки нашої економіки. Проте цей законопроект призведе до негативних наслідків.

Запропонованими змінами передбачається, що з 1 серпня цього року для підприємців скасовується пільгова ставка податку 2 відсотки від доходу з альтернативною сплатою ЄСВ, яка була встановлена на період воєнного часу для стимулювання підприємницької діяльності, повертаються з 1 жовтня, а це вже практично завтра, документальні перевірки і накладення штрафів за порушення податкового законодавства та за порушення порядку використання реєстраторів розрахункових операцій. Усе це створить надлишкове навантаження на малі та середні підприємства, які вже зараз переживають важкі часи через воєнні дії. Знаю про це від активу членських організацій Конфедерації вільних профспілок України, Вільної профспілки підприємців України і цілком згоден з їхньою позицією, що в нинішніх умовах така тотальна фіскалізація фактично призведе, якщо не до повного знищення малого та середнього бізнесу в Україні, то до значного зростання тіньової економіки та посилення корупції, а отже, не до збільшення, а до зменшення податкових надходжень, бо підприємці і без того ледве виживають спочатку через COVID-19 і обмеження, а потім через війну.

Шановні колеги, нагадаю, коли восени 2010 року в цьому залі парламенту було ухвалено новий Податковий кодекс, тоді розпочався «податковий майдан». Згадайте, в усіх регіонах України відбувалися мітинги, у тому числі й в Києві. Біля Адміністрації Президента, одночасно збиралося 60 тисяч людей, які могли підняти і 600 тисяч, і це змусило тодішнього Президента Януковича, уряд Азарова звернути увагу на те, що вони припустилися найважливіших, найкритичніших помилок, як це відбувається сьогодні, намагалися знищити

середній і малий бізнес. І якби хтось сказав, що йдемо на штурм Адміністрації Президента, через 5-7 хвилин це могло б статися. Саме тоді на «податковому майдані» народилася Вільна профспілка підприємців України. Врахуйте це.

Шановні колеги, закликаю вас враховувати всі можливі негативні наслідки ухвалення цього проекту як закону, адже нашою метою має бути створення стабільного, прозорого та справедливого податкового середовища, яке сприятиме розвитку нашої економіки. Закликаю відкликати законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз виступить Кириленко Іван Григорович, і фракція «Батьківщина», я так розумію, після цього виступу завершує розгляд всіх своїх поправок.

Будь ласка, Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дуже важливо, ухвалюючи такі епохальні закони, вивчати уроки і враховувати їх наслідки. Друзі, урок перший. Усі пам'ятають катастрофу – аварію на японській атомній електростанції «Фукусіма-1». 12 років тому відбувся Чорнобиль номер два. Супертехнологічна Японія зі своїми видатними досягненнями в науці і техніці, будуючи атомні станції в зоні сейсмічної активності, маючи багатократний запас міцності, не втрималася перед ударом стихії. Але нам важливіший урок, коли журналісти відвідали десятки тисяч людей, які постраждали, все втратили, і побачили усміхнених людей. З подивом ставили запитання, чому вони посміхаються, втративши все, а вони відповідали, що довіряють своїй владі, уряду, які пообіцяли, що через два місяці в них все буде. І дійсно через два місяці людям дали все. Довіра об'єднує нації в такі тяжкі часи.

Друзі, у нас не Фукусіма, у нас планетарна катастрофа – третя світова війна, яка об'єднала український народ на фундаменті довіри до Збройних Сил України, командування і влади, яка вже в перші тижні війни сказала, що буде ось так, і ми діємо так там, де будуть освіта, охорона здоров'я, комунальні платежі, економічні інтереси. І раптом в найвідповідальніший момент, коли ми йдемо в контрнаступ, коли нація об'єднала всі зусилля для остаточного ривка і перемоги над цим «исчадием ада», удар під дих страшної сили. Друзі, ви порахували, які будуть моральні втрати від втрати довіри?

Урок другий. Ви говорите, що це вимога міжнародних партнерів: МВФ, Світового банку і таке інше. Як казав класик: «Не верю!». Не вірю, такі речі обговорюються на самому початку. Проговорювалося, що мораторій до кінця війни, а потім ще рік на адаптацію. Друзі, це мистецтво переговорників. Ви як на переговорах себе вели? Ви здали позиції нашої економіки?

Урок третій. Я з вами згоден, безкінечно давати гроші не будуть, треба заробляти. Але, друзі, заробляти треба в здоровій, живій економіці, не конаючій. За минулий рік з пільгами ми втратили 30 відсотків економіки, 30 відсотків ВВП. Не краща ситуація складається і в цьому році. Ви бачите, тренди, як кажуть, не дуже сприятливі, і це за діючих пільг. Що ж буде завтра?

Наступне. Релокація – в рази виїхало більше підприємств за територію України, ніж перемістилося на території України. Як ви думаєте, вони повернуться? А найтяжче – понад 6 мільйонів співвітчизників стабільно зараз проживають за межами країни, із них 40 відсотків працевлаштувалося, і вони пильно стежать за тим, що відбувається в країні: що з заробітними платами, робочими місцями, виробництвом, тарифами, цінами. Друзі, вони – безцінний капітал, повернуться? Ви це врахували?

Наступне. Шановні колеги, за даними ООН перед початком вторгнення рашистів за межею бідності було 6 відсотків співвітчизників, зараз – понад 20, найближчим часом – буде 60. Хто ці «хотелки» платитиме?

Наступне. Завтра скаконуть ціни на базові речі: електроенергію, пальне, трохи пізніше, газ. Усе це собівартість, а значить галопуючі ціни, інфляція, бо подорожчає все життєво необхідне – комунальні послуги, харчі, транспорт, ліки. На цьому фоні суттєво впаде купівельна спроможність, а коли немає заможного внутрішнього споживача, виробництво стогнує неминуче. Ви це врахували чи ні?

Пане Гетманцев, ви знаєте, що таке крива Лаффера, ви ж економіст. Так, перші два-три місяці ви порапортуєте, що збільшилися надходження, а потім – неминучий обвал.

Друзі, будь ласка, порахуйте ці уроки. До вас звернулися керівники фракцій, люди з передової, які повернуться на це виробництво, яке стогнуватиме. Не голосуйте за цей законопроект! Повторне друге читання, і врахуйте те, що ми сказали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я так розумію, фракція «Батьківщина» завершила розгляд своїх поправок на врахування. Поправок більше не буде. Дякую.

Далі в нас депутатська група «Партія «За майбутнє». Зараз – дві поправки Анни Скороход, після цього – Разумков, 10 хвилин, він наполягає на голосуванні трьох поправок... (*Шум у залі*). Добре, я дам слово.

Скороход. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Я прошу 3 хвилини на виступ, а потім – голосування. Дякую.

Шановні колеги, коли ми виконуємо чужі вимоги, ми завжди маємо думати про державні інтереси. Тому що можна все продати за кредити, а потім не знати, як і чим розраховуватися і віддавати найцінніше.

Колеги, чи знаєте ви що частина грошей, які отримуються від МВФ, іде на погашення попередніх кредитів, які цей самий фонд надавав? Чи розуміємо ми, що це не просто гроші, які нам дають і вливають в економіку, а кредит, про що завжди треба пам'ятати. І перед тим, як знищувати наш малий бізнес, який ледве виживає під час війни, можливо, нам треба вміти домовлятися, бути кращими дипломатами, вміти переконувати Міжнародний валютний фонд в тому, що, виставляючи вимоги для України, мають хоч трохи враховуватися інтереси і нашої держави, наших людей, які тут проживають, чесно працюють і сплачують податки, і це під час війни.

Дійсно, сьогодні малі підприємці просто плачуть. Чесно, в мене розривається телефон від дзвінків з проханням не підтримувати цей законопроект. Кажуть, що зараз вони не готові до впровадження РРО, просять не вводити його хоча б до закінчення воєнного стану.

Друзі, я прошу підтримати мої поправки 1607 і 1843, якими пропонується запровадження РРО після воєнного стану. Це надважливо для наших підприємців малого бізнесу.

Пане Даниле Гетманцев, оскільки в залі є велике хвилювання, я дуже прошу назвати поправку, яка є підтвердженням того, що перевірки, в тому числі щодо використання РРО, повертаються виключно для ризикових категорій платників єдиного податку відповідно до позиції, погодженої усіма: виключно для ігорки, фінансових послуг, підакцизки. Будь ласка, назвіть конкретний номер поправки, тому що всі хвилюються, кажуть, що такого немає. Спростуйте хвилювання в залі щодо того, що перевірки повертаються для всіх. Прошу вас, Даниле Гетманцев.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Даниле Олександровичу, будь ласка, коротко, потім – голосуємо дві поправки.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Щодо введення чи невведення РРО, перехідних періодів підготовки і всього іншого. Я не хочу вас шокувати, але РРО ми ввели у 2019 році, а в повному обсязі, і зараз він є обов'язковим, ввели з 1 січня 2022 року. 60 відсотків торгівлі платники єдиного податку вже ведуть з РРО. Як на мене, в ХХІ столітті в країні, яка прагне бути частиною Європи, вести дискусію про те, вводити чи не вводити, видавати людині чек чи не видавати після тридцяти років незалежності, мені навіть якось соромно.

Тому відповідно до норм законопроекту штрафи за невикористання РРО повертаються з 1 жовтня.

Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Для РРО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 1607 авторства Скороход для врахування. Вона комітетом відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1843 авторства Скороход для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Ще раз запитую групу «Партія «За майбутнє»»: більше немає виступів і поправок? Дякую. Більше ніхто з фракцій і груп не наполягає на розгляді своїх поправок.

Зараз замість розгляду своїх поправок виступить позафракційний Дмитро Разумков, 10 хвилин, після цього я поставлю три його поправки для врахування і потім ще три поправки для підтвердження, і голосуємо за прийняття законопроекту в цілому.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, я хотів би всім нагадати, що в нас триває війна. Наші Збройні Сили забезпечує не МВФ, міжнародні кредити, а український народ, український бізнес, який платить податки, є патріотом цієї держави, який повірив Президенту, владі, що всі перевірки, тиски, високі податки відкладаються і будуть відкладені до кінця війни плюс щонайменше один рік після нашої перемоги. Усі це добре пам'ятають і люди також, і в цьому велика проблема.

Яку влада може мати довіру суспільства, якщо як шулер змінює правила гри на марші? Як ми хочемо перемогти, коли все це бачать на фронті? Ми обіцяли цю підтримку бізнесу, але це вже не перше рішення, яке робить набагато гірше для кожного із них. Бізнес повинен залишитися в Україні. Він не поїхав 24 лютого 2022 року, коли почалася війна, тому що йому пообіцяли, що все те, що було до 24 лютого пішло в історію, що не буде корупційних схем, не буде закупівель за завищеними цінами, не буде барабанів в укриттях, не буде конструкторів по 1 мільйону гривень, не буде корупції на митниці, яка, за оцінками експертів, навіть сьогодні становить 12 мільярдів гривень, не буде тиску податкової, не буде «обилечиваний» і не буде багато інших речей, від яких завжди протягом 30 років нашої незалежності страждав український бізнес.

Ви подумали, що дає цей законопроект? За оцінками комітету, який його сьогодні провів в зал, даватиме від 300 до 500 мільйонів гривень щомісяця. Тобто до кінця цього року в кращому випадку ми отримаємо від 2 до 4 мільярдів гривень з бюджетом на цей рік 2,5 трильйона. Це взагалі про що? Про те, щоб просто створити можливість для податкової далі тиснути на український бізнес, щоб знову можна було займатися різними цікавими схемами, щоб до 5,5 мільйона населення, яке вже виїхало з держави, додалися ще люди, я маю на увазі, лише роботоспроможного населення, які туди поїдуть, бо зневірилися в перемозі

здорового глузду, і шукатимуть кращої долі за кордоном, і таких з кожним днем все більше?! Ми не можемо собі це дозволити.

Ви пам'ятаєте, про що говорив Президент? Я взагалі не розумію, як сьогодні фракція монобільшості може розглядати щось, що суперечить позиції Президента. Він про це казав у лютому 2022 року, позавчора він казав, що треба зменшувати тиск на бізнес, доносив свою позицію, як це має бути. Я думаю, і бізнес, і люди в цьому підтримують главу держави як і будь-які нормальні ініціативи. Але, на жаль, ми сьогодні продовжуємо розглядати цей законопроект. Я вже мовчу про те, як він був підготовлений – 2 тисячі поправок! За що ви сьогодні голосуєте? Відверто кажучи, я не знаю. Якщо кожного в цьому залі запитати, що є під тією чи іншою поправкою, ви не зможете відповісти. Це буде так само як з законом про повернення зарплат для військовослужбовців, коли лише колега з «Розумної політики» знайшов норму про те, що ми забираємо у доглядальників за інвалідами можливість виконувати ці функції, і вони завтра призиватимуться, за що вам треба буде відповідати перед вашими виборцями на округах, і коли будете спілкуватися з людьми на вулиці, якщо ви це дійсно робите. Тому я хотів би подякувати народному депутату Бакумову за те, що він єдиний в цьому залі це побачив і зрозумів. На жаль, ми не встигли прибрати цю ганебну позицію.

Я хотів би вам нагадати про всі ті корупційні схеми, які стрясають суспільство протягом вже багатьох місяців, – про закупівлю яблук, картоплі, яєць, техніки, і багато інших речей, які не можна пояснити ні людям, ні нашим міжнародним партнерам. Команда «Розумної політики» вносила багато законопроектів до Верховної Ради, але вони, на жаль, не потрапляють до залу. Зокрема щодо презумпції невинуватості для бізнесу, тому що те, що сьогодні відбувається з податковими накладними – це просто ганьба, коли на підприємствах, які працюють на державу, блокуються оборотні ресурси, а потім за мзду відпускають цю податкову. Наша пропозиція – тримати податкову накладну максимум 30 днів. На жаль, цього немає в залі. Ми говорили про мораторій на збільшення видатків на комірне, збільшення комунальних платежів. Що ми робимо? Ми, з одного боку, затискаємо бізнес, щоб у нього не було грошей навіть зарплати підняти тим, хто сьогодні працює на цих підприємствах, з іншого, для людей піднімаємо комірне кожного місяця. У минулому місяці це була електрика, зараз буде вода. Далі що? Ціни в магазинах? Для бізнесу піднімаємо тарифи на електрику. Таке враження, що ми робимо все, щоб цей бізнес просто знищити, щоб не було наповнення бюджету і економіка померла. Але разом з економікою не витримає українська армія, яка має забезпечуватися цим бюджетом. І тоді буде все і вам, і державі, і нашій перемозі. Ми не можемо цього допустити.

Я хотів би, щоб ви добре пригадали висловлювання, які були в цьому залі 24 лютого, про те, що ми будемо працювати на нашу перемогу. Цей законопроект точно нічого не дає для нашої перемоги. Він руйнує економіку, абсолютно недолугий, непродуманий, тягне за собою катастрофічні наслідки.

Я впевнений, багато хто із вас ходить і по магазинах, і по ринках. На минулих вихідних я також був на ринку, розговорився з жінкою (ФОПівець), яка торгує. Вона каже, що її єдиний син загинув за нашу державу, залишилися невістка і двоє діток, яких вона годує, і якщо ми підніmemo податки, вона далі працювати не буде. І, я впевнений, таких історій в нашій державі мільйони. Їй або помирати, або збирати речі і їхати з цієї країни.

Думаю, кожному, хто натискатиме кнопку, треба пам'ятати, що між патріотизмом і математикою не варто обирати математику. Треба обирати совість, державу і нашу перемогу, а не бажання протягнути ще один закон, за який нам з вами буде соромно дивитися людям в очі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, я так розумію, ви ще наполягаєте на врахуванні двох своїх поправок і на підтвердженні трьох поправок. Почнемо з тих поправок, які на врахування. Називайте номер поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу! Можливо, й менше, тому що, бачу, колегам це не цікаво, але тим не менше.

Поправка 259. Законопроектом у редакції першого читання пропонується відновлення перевірок всіх строків, контроль за дотриманням яких покладено на податкові органи. Однак в умовах постійних обстрілів та інших ризикових воєнних дій платники податків фізично можуть не встигнути вкластися у визначені строки, а коли ми будемо говорити про постійні відключення світла, які ми мали взимку і можливо будемо мати влітку, – це точно велика проблема для кожного, хто займається в Україні бізнесом.

Прошу поставити на голосування поправку 259 для врахування і підтримати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 259 авторства Разумкова для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, наступна поправка.

РАЗУМКОВ Д.О. Наступна поправка стосується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Номер поправки?

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 1261. Вона стосується виконання того, що обіцяли бізнесу на початку війни, – відстрочення всіх збільшень податків, всіх перевірок, всіх намагань общипати бізнес як гуску на термін – після війни плюс один рік, тобто до 31 грудня року, що слідує за роком, в якому ми отримаємо

перемогу як держава, як країна, як суспільство, і для цього треба зберегти український бізнес.

Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1261 авторства Разумкова для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, у вас все?

Шановні колеги, хтось ще наполягає на врахуванні своїх поправок? Ніхто.

Є наполягання на підтвердженні трьох поправок. Буде одна поправка?

Разумков. Будь ласка, скажіть номер поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 1410 авторства Гетманцева. Нею передбачається набрання чинності законом з 1 серпня 2023 року. Якщо вона не буде врахована, то почне діяти ця норма в редакції, яка була до першого читання, тобто з 1 липня. Закони зворотної сили не мають і тоді, колеги, треба буде відправляти цей законопроект на повторне друге читання і знову готувати до розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, реагуючи на все це, дійсно, ми багато зустрічали в іноземних парламентах людей, які виступають за підвищення зарплати військовим, і багато бачили людей, які виступають за пониження податків. Але тільки у нас в парламенті це одні й ті самі люди. Так, в країні війна, так, вона потребує консолідації всіх сил, і ми з вами зараз приймаємо таке рішення.

Щодо того, чи може бути законним набрання чинності заднім числом. Я не хочу нікого шокувати, але може. І в нас таке вже було на початку війни, коли ми переглянули ренту на газ, і це набуло чинності за місяць до того, як ми проголосували.

Усі поправки, враховані комітетом, а їх аж 10, пом'якшують редакцію першого читання. Тому, якщо «злітає» якась поправка, тоді, вибачте, буде редакція першого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, ви наполягаєте чи, може, не будемо? Наполягаєте.

Шановні колеги, поправку 1410 авторства Данила Олександровича комітет врахував, але народний депутат Разумков просить поставити таке рішення комітету на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» ([№ 8401](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, на сьогодні в нас залишився ще проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи України» ([№ 9011-д](#)). Ми домовилися проголосувати його без розгляду поправок. Так і залишається?

Тоді я ставлю на голосування пропозицію про прийняття в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проекту Закону «Про внесення змін... (Шум у залі). Я перепрошую, Івченко – одна поправка, так?

Вадим Євгенович Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Колеги, прошу підтримати поправку 49. Її норми полегшать роботу домогосподарств. Це для людей. Поправка погоджена усіма фракціями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

Увімкніть мікрофон Геруса.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дійсно, ця поправка про те, щоб сонячні панелі можна було встановлювати на будинках садових товариств і дачних кооперативів. У цих будинках прописатися не можна, але в реальності там живуть люди і вони повинні мати можливість ставити сонячні панелі.

Прошу підтримати цю поправку. Я особисто голосуватиму за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Поправка 49, так?

Ставлю на голосування поправку 49 авторства Івченка для врахування. Вона комітетом відхилена, але голова комітету каже, що логіка в цій поправці є. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Переходимо до прийняття законопроекту в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи України» ([№ 9011-д](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Мотовиловець – з процедури. Будь ласка, 1 секунда.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Друзі, завтра тут в залі, ми очікуємо представника Європейського Союзу. У нас є законопроект, який ми зняли, але наразі є консенсус щодо його прийняття в цілому. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва» ([№ 8290](#)).

Прошу поставити на голосування пропозицію про включення законопроекту № 8290 до порядку денного і прийняття його в другому читанні та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію Мотовиловця про включення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва» ([№ 8290](#)) до порядку денного і розглянути його сьогодні. Прошу народних депутатів голосувати за цю пропозицію.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Ми домовлялися проголосувати законопроект № 8290 без обговорення.

Тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва» ([№ 8290](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, секундочку, надійшла заява від фракцій з вимогою про оголошення перерви з заміною на виступ.

Пушкаренко виступає, після цього оголошуємо перерву в засіданні.

Будь ласка, 3 хвилини.

ПУШКАРЕНКО А.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Дорогі українці! Днями в Лондоні відбулася Конференція з питань відновлення України. І це вже друга велика конференція, продовження минулорічної в Луганно, щодо відновлення нашої держави. Хочу зазначити, що в конференції взяли участь 60 країн і 400 компаній із 38 країн. І це великий успіх нашої держави, тому що питання відновлення сьогодні дуже гостро стоїть у контексті повернення наших громадян і відновлення нашої держави як економічно, так і інфраструктурно.

На конференції було оголошено, що Європейський Союз до 2027 року виділить 50 мільярдів на оперативне відновлення нашої держави і податковий дефіцит.

Британія в цьому році дає гарантії Світовому банку на 3 мільярди доларів для нашої держави, а також 1,3 мільярда доларів виділяє для критичної та енергетичної інфраструктури нашої держави.

Друзі, в контексті досвіду Хорватії, яка відновлювалася після війни, в контексті досвіду Боснії та Герцеговини важливе економічне відновлення. Якщо ми хочемо відновити нашу державу, якщо ми хочемо, щоб українці повернулися додому, важливо відновити економіку, привести в нашу країну інвестиції, сплачувати податки, які наповнюватимуть наш бюджет. Саме в цьому напрямі ми повинні рухатися.

Сьогодні і Президент України, який озвучив на конференції в Лондоні п'ять принципів, і весь наш дипломатичний корпус, і Мінреінтеграції, і Міністерство закордонних справ докладають зусиль і ми сьогодні говоримо про те, що відновлення нашої держави має базуватися на економіці, приватних інвестиціях. Тільки так ми повернемо наших громадян і відновимо наші соціальну і критичну інфраструктури.

Я хочу зазначити, на сьогодні ми маємо успішний результат співпраці щодо відновлення з конкретною країною – Естонія відновлює Житомирщину. Саме таку формулу, що країни патронують конкретні регіони, Президент Володимир Зеленський запропонував у березні 2022 року. І на початку червня ми відкрили перший об'єкт відбудови України за іноземні кошти – новий, сучасний дитячий садок в Овручі. Це про дітей, про наше майбутнє.

Сьогодні вже Португалія доєднується до відновлення Житомирщини. Коли є країна-магніт, яка патронує область, відновлює її, з'являються й інші партнери.

Тому перед нами стоїть завдання – відкриття ефективних регіональних офісів міжнародного співробітництва, наповнення їх змістом, щоб країни

працювали з конкретними регіонами. У нас уже є перші результати: Дніпро – Чехія, Чернігів – Латвія. Тому працюємо!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам.

Шановні колеги, передаю слово Олександру Сергійовичу для оголошення інформації.

КОРНІЄНКО О.С. Згідно з поданою заявою та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вихід народного депутата України Мінька Сергія Анатолійовича зі складу депутатської групи «Партія «За майбутнє».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Разом до перемоги! Слава Україні!